Absender: Malaj Zonya

Lager-Sportplatz 4b
Coswig/Anh.

Wohnort, nach Z.-Bl.- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Мои родители я уже второй год як я вами видилась вами очень соскучилась по всех вас. я хочу хоть на пять минут увачать вас хоч через вікно. ну ничиво може увидимся. Писать кончаю передайте привет сватам сватам Маруси М. Митр Ивану Я. деду Баби. и Змитровим усим и усим моим подругам и друзьям. Толи Б Шури С. Толи Ж. Д. Ж. Марии Герасимч. Машки и Вали Е. Мани и Федиру Е. Ивану Я. Лени Ск. Лени Карчинчи у Корановичи Саньку Зм. и Змит. Лавр. пускай подруги и друзья пишуть письма. Пока досвидание жду ответа знетерпением. Привет от Маруси Л. Нашу Б Толи С. Толи Г. Вали Г. Насті Марии Е. и всем родным и ваш. Ваша вот Соня

Postkarte
mit Antwortkarte

Malaj Iwan

Dorf Pirogowka

Sumskaya Gebit

[redacted]

Ortskommandatur Schostka

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Straße 33

9/IX-43г. Здраствуйте дорогие мои родители Тато, Мама, Баба, Лена, Маня, Галя, Поля, Надя, Коля, Володя Григорий И. Иван З. Иван Т. Дуня Коля Хресни Мама тато. и Жудиаевки дядя и тетя. В первых рядках своей маленькой открытки спешу сообщить в том що я жива здорова чего й вам желаю. Мама любили незабываемые родители письма я отвас давно получала, получила я отвас 2 посылки и от сестер одну. Мои родители почему вы не пишите частише писем и почему мне не звищаете про мою сестричку Надюшу, чи ви мне не хочите как своей дочки що ви скриваете я всеравно узнала про ее через своих земляцак що сказали за нами и ми узнали где вони е. Валя Т. Женя С. Мария Е. издили до нас и вони розказали мени про Надюшу божемий боже я только небуло того дня щоб я ее не споминула, а тепер не виходить из голови. Мои родители як и коли я встетюсь звали, а ви мне даже не признаетесь ни вчем мне. Мамачко моя ми всеровно знаем що там е зараз и яке ваше житя. Но когда будете писать то прописуйте усе про Леню и Маню як вони живуть в вобщем свати и свахи. Хресна мама. прописуйте усе не скривайте ничего. Ви знаете де я, но мне не журиться я живу постаромy работаю тоже немного тенелавата здоровья тоже ничиво ходим волько и я много фотографировалась и вислала Вам три фото, дві маленьки и одну що удвох из Танькой. Ми все девочки в одной комнате все вместе по работаем не вместе я в одном цеху из Танькой.

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte
(Antwortkarte)

Malaj Sonya

Stube 33

Lager-Sportplatz
Coswig/Anh.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender:
Надавець:
Отправитель: Malinowskij Alexandr

Ostarbeiter-Lager
Rangsdorf, Kr. Teltow
Südkorso

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Добрый день дорогие мои родітелі Папаша, Мамаша і братик Гриша і Павлуша.
Первим долгом собщаю я вам о том что я жив здоров чего і вам желаю. Я вашу одну открытку

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда писать латынскими буквами

6 6
DEUTSCHES REICH

An, Кому: Malinowski Anton
in:
куди: Dorf Sprasskoe
куда:
Straße:
Вулаця:
Улица:
Kreis:
Повіт: Krolewez
Район:
Dienstpostamt oder Gebiet:
Область: Sumi
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Zurück

получив за котору очень і очень благодарю
і даю ответ писав я багато открыток
а получив од вас мало. і сусідам писав.
Ну я роблю тепер на другуи роботі, на
кухні та що міні не зовсім погано.
Ну прошу я вас усіх а особенно вас
мамо щоб не журились. я живу не
погано. живіть ви дома хорошо, то
живи будем побачимось, я вчера бачив
із Грицьком Ф. і Н[illegible]ласм, Шолуненк
і всіма з тими, що і жов. Бриша
роби що робив, никуди то лучше тоби.
На этому я заканчиваю свого коротк
ого листа. Ну ответа. Ну пока!!!
Ваш син Ав. Малінковський.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пишіи ясно и только на линиях!

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

3167

An, Кому: Malinowskij
Alexej

Ort:
Lager- oder Firmen-Stempel

Ostarbeiter-Lager
Rangsdorf, Kr. Teltow
Südkorso

Absender: .....

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

лист пишу но
лист от вашой доч марії
до своїх годиних за/частуйти
мої/ні дні в перших строках
його листа я вам сповіщаю
що я жива і здо/рова чого
і вам желаю ну шлядаю
вам свій гарнадущий низе-
кий привіт ох віє ладут
вам невисший так як і мені
ну тіточку у нас новості
такі ми дуже жива конечно
не малотисно ну тату так
щоб сказати що дуже
плохо то й нам нам хороши
ще шкрилав ну тату работа
конечно труд на низак як
дома мої/ні дні тіточка
коли я вас побачу скажит
мені тіточку за Роми

Postkarte
mit Antwortkarte

Kommando der Polizei

MARIENBURG-WARSCHAU
BAHNPOST
1002 16.8.43

6
DEUTSCHES REICH

5

An

Malisch Aleksandr

Limska Mość

Riminski Keon

Geldgeitzyna

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Ostland

ну ми тату находимося настарім листі із нашою
нужду вам поскіки ми получаємо денїг у місяц получа
по 180 карб. у місяц ну тату вони хоч є хоч нема бо нїде
нічого не купиш Крім откриток та пива скіки хоч
а так щоб нам що купив то нї ну щоже тату оце моя
така живуха ну наш ви зжами мої рідні мої вірні що
як тіки хочиця додому ох нанужні сторожі дожи гірко
жити тілько дакого я прихилюся кому я горе роскажу
ну щоже нам будуть жива то вирнуся ну щиріця мої рідні
а так пишуся та нічого шпомага ну тату пишіть усі
свої новости свою живуху як ви там проживаєте бе
кос чі вам так тяжко без кос як нам без вас дуже
тяжко жити ну щоже дасть бог що вернимося чайця
богу і за кос бо ми живемо чого ми сюди попали хтона
ну так за вами скучна ну з-а далеко найдуци ви хоч
і і шоб найти ну тату я уже вам послала без
щотно откриток ну хочеш нїї од вас получити хоч
одну ну цілого усіх вас рідні ну зостаюся жива
стим досвідання жду скорого отвіту
привіт кой дуже тіці тотрі тіці Кати
усім рідним дівчатам
хлопцям

Absender: .....

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte
(Antwortkarte)

An

Matisch Marie

bei H. Kandler

Dt Domerau

Kr. Mühr.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender: Maliszchuno Iwan
Надавець:
Отправитель: Житель [illegible]

Ab

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Ostarbeiterlager
Steyerberg
über Stolzenau / Weser

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і бюро праці
писати латинськими буквами:
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами:

6 6
DEUTSCHES REICH

STEYERBERG LAGER
27.8.+5.42
über

An, Кому: Maliszchuno Wrolof

in:
куди:
куда: d. Marcowo
Straße:
Вулаця:
Улица:
Kreis:
Повіт: Schostka
Район:
Dienstpost-
amt oder
Gebiet: Zumi
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці: Ukraina.
Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

25/VIII 43 шлет звеликомилечни своим роспим
вид. вашого сина Ивана николаевича мам
добрий дей здоровье мои родитеи я кажу
вам сказати що я жив здоров чего и вам
желаю я вашои открытки получив 2 зразу
що ви писали 27/VII я получив 18/VIII зенойтори
я биль очен рад тепер я хоча никому умяете
скалей вас тепер пропишуйте чи лишили еще
дома токи и як ви поживаете посылки я
вашей ище неполучим и нежто сумеской обл
неполучал тепер желайте зого и они хай они
слушае дедушку и бабушку и как тим поможе
дуньки и нашки своими детьми и дайте мне
адрес фашин и степанув стем дов. целую вас

8

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Maliszenko Iwan
Baracke 10 Stube 10.

Ort:
Lager- oder Firmen-Stempel

Ostarbeiterlager
Steyerberg
Über Stolzenau / Weser

Absender: Makysecha Wera.
Надавець:
Отправитель:

Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe:
Ausländerlager
Berlin-Baumschulenweg
Köpenicker Landstr. 208-18

Яка вона хоч сеть
мамаша мені дуже
скучно за вами а ви
мені і ответа не пи-
шите чі ви уже і за-
буле, що у вас є дочка
Я мамаша вас нікоже
не забуду шло отпишіть
і буду слать с ним
досвіданія ищу отвіта
і цілую вас безміч раз.

Postkarte Ukraine.
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда писать латынскими буквами

Ап: Кому: Horbyna Maksymenko

in:
куди:
куда:
Straße: Lumsk Bezirk
Вулаця:
Улица:
Kreis: Talalaiewskij
Повіт:
Район:
Dienstpostamt oder Gebiet: Rayon
Область:
Arbeitsamt: Dorf ~~Dalaskij~~.
Уряд праці:
Бюро труда:

Halka.

BERLIN
PDEUTSCHES REICH

2/VIII-45 р. Добрий день мої рідні батько,
мамаша, Павлуша і Миша. в первих
строках мого листа я повідомляю що
я поки жива й здорова. Мамаша я дуже
обіжаюсь, що ви мені не шлете открітки
чі ви там живі, почему ви мені не пи-
шите я вам вислала фотокарточку
ну не знаю чі ви получили чі ні я як
би знала, що ви получили то я б і ще
вислала. мамаша як би вам можна
де сфотографірувать ся группом і вислати
мені фото я мамаша подивлюсь зга-
даю ну бачиться не знаю коли буду
і нехай Тамі вишле мені фото я подо-

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пишіть ясно и только на линиях!

Absender: Horkina Maliset'no
Надавець:
Отправитель: Ukraine
Sumsk Bezirk Talala-
jewskij Rajon Dorf
Zalka

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

10.

An, Кому: Malyschka Wera.

Ausländerlager
Berlin-Baumschulenweg
Köpenicker Landstr. 208-18

Ort:
Lager- oder
Firmen-
Stempel

Absender:
Надавець:
Отправитель: Malyschkowa Marija
Barak № 5 HW.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Ostarbeiterlager
Steyerberg
über Stolzenau / Weser

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда писать латынскими буквами

STEYERBERG LAGER
29.7.43-12
STOLZENAU (WESER)
DEUTSCHES REICH
6

An, Кому: Ukrnja Wacka

in:
куди:
куда: Obroschijwka
Straße:
Вулаця:
Улица:
Kreis:
Повіт: Schostynsky
Район:
Dienstpost-
amt oder
Gebiet:
Область: Sumy
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Zurück

Ukraina

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Письмо 19/VII-43 р. Добрий день моя дорога сусідка Варочка
В перших рядках свого листа передаю тобі Варочка і твому
чоловікови і вашим дітям щиро сердечний привіт, і
повідомляю що я ще пока жива та здорова чого і вам
желаю, у вашому ще молодому житті. Я написала
вам 3 одкритки а відповіді небуло і до дядьків писала
і до сестриці Наді і непомучаю невідомого чи забули
про мене і знати нехочуть. Як получити одкритку
то пришлиш про мати мою чи вона жива чи
що так що немає чутки. За мене нехай нежурються
громадяне бо мені живеться хорошо. Січак жулю в
одпуску від неділі і осодимо погоди. Празник здорово
провадили 3 дні чуки. Дали тушоні і платя. Работа
моя хороша усі дівчата работять у месті. Усім привіт
Досьвідання
жду отвіта.

12.

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Malyschkowi Marij
Barak. Nr 6 L+Nr 10.

Ort:
Lager- oder Firmen-Stempel

Ostarbeiterlager
Steyerberg
über Stolzenau / Weser

Absender: Malischok Marija 75
Надавець:
Отправитель:

Lager Rothenfurth
über Freiberg (Sa.) 2

Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe

Ab

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці пишіть латинськими буквами
Район, область и бюро труда пишите латынскими буквами

6 6
ERZBERGSACHSI 2
1.9.43-12

An, Кому: Krutik Wera
in: ~~schutor Zasarizwka~~
куди:
куда:
Straße: ~~sl. Schostka~~
Вулаця:
Улица:
Kreis:
Повіт:
Район:
Dienstpostamt oder Gebiet: ~~Sumska oblast.~~
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Zurück

29/VII-43 года
Здравствуй дорогая сестрица Вера со своим мужем и дочечкой. Первый дорогой привет от меня папа и Витик далекий скучный чужостранецкий горячий привет. Сообщаю вам дорогая сестрица что я жива и здорова, а вам желаю всего лучшего в вашей жизни. Вера открытку от тебя я получила 23/VII-43 которую ты писала 1/VII-43 за которую очень благодарю тебя. Дорогая сестрица ты интересуешься получала ли я письма через солдата, пока еще не получала, но ожидаю когда нибудь и получу незнаю.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

~~Теперь еще дорогая сестрица, мама пишет что выслала мне посылку~~, то за это большое спасиба, но вы лучше вышлете мне чего нибудь если пошлю на с овощей, это будет лучше, для вас легче и для меня лучше. Потому что сало очень дорого, да и в дороге может пропасть. Вера у нас здесь хорошие узе идут дожди, стоишь на ф-ке глянешь в окно и сердце забьется вспомнишь, что сейчас дома? А на поле одни копы. Яблок тоже много, как говориться глаз видеть да зуб не берет. Сколько живу, все вижу, а ела ли я его. Вера Митя живет лучше чем я. Мы с ним переписуемся. Знаешь не что что были дома детские грозы, а сейчас все это прошло, только лишь одно желание как можно скорей увидеться. Дорогая Верочка ведь это все запрещено. Но почему? Разве мы не люди! Впрочем если увидемся то все расскажу, а теперь не время. Вера пиши что у вас есть нового как вы живете с Борей. Верочка не обижайся на меня что я тебе это напишу, но ты старайся быть вместе с Борей не раз тогда придется заплакать как мне сейчас неслушалась дома, была такая пустосмешка. Вспоминаю мамины слова „Скоро ли ты перестанешь смеяться". Да вот уже почти он прекратился. Ну ничего. Карточку вашу получила и не могла наглядеться. До свидание дорогая сестрица передай привет всем и маме и крепко поцелуй

за меня

14

Absender:
Надавець:
Отправитель: Крутік Вера
хутор Лазаревка
город Шостка
Сумской области.

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Malischok
Mariga 75.

Ort:
Lager- oder Firmen-Stempel

Lager Rothenfurth
über Freiberg (Sa.) 2

Absender: Maltschenko Anna
Надавець:
Отправитель:

Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe: Ostlager Gladbeck Zweigstelle Westf. Bismarckstraße 1 (Deutschland)

Stube 111

Здравствуйте мой дорогие сродственники лишка, для сосвойми дочками Варею і Надю. Листа я ваши получила 9/VIII за якою вам лишка дуже і дуже благодарю но я только получила одно а шлю вам часто. Теперь спешу сообщить вам что я сигае там де і была жизнь моя проходить

Ukraina

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда писать латинскими буквами

An, Кому: Fedorenko Mikhail

in:
куди:
куда: Schostka
Straße:
Вулаця: perulok: Woroneschski № 13
Улица:
Kreis:
Повіт: Schostenski
Район:
Dienstpostamt oder Gebiet:
Область: Sumskaja Gebit.
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

16.8.43
DEUTSCHES REICH
15

очень медленно і скучно особенно в етот період Работаю я
на фабрікі работа моя очень легкая Я работаю А сама з
українців з Лаборатоpії но з немцями но мне харошо толко
єслі етоб білоб дома. Лишаі у нас часто ідуть большие до-
щи такіе як там у вас проходили когда я біла последний час
і як ми віходили за ліостку то здесь ми тем ночью шукаємо
де притулить свою душу щоб жила ещо на свете. Проведують
нас часто ребята єто ти уже знали как Алеша Ковренокув они
приносять нам гостинці такі що очень трудно передать а то-
лько словесно расказать єсли жива остануся все расскажу про свою
молодецку жизнь. Ходили ми вольно гулять только по неділям а то
нас невіпускають. Но лиша єсть що писать що сами ві учитайте наше
положение нетужлейа. Привет вам всем сьучний і далекий моїм
всем родним мамаше Ганне Марії і Івану Ильичу Галі Зинаиде
Галі Андрієм і всем. ещо жива нешу ваши руки целую крепко

Deutsch u. auf der Linie schreiben! Пишу виразно і тільки на лініях! Пишу ясно и только на линиях!

Absender: ~~Maltschen~~ Feolorenko
Надавець: Schostka perenlok
Отправитель: Woroneschski w 13
Sumskaja Gebit

Deutschland

16

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Maltschenko
Anna

Gemeinschaftslager Gladbeck Zweckel / Westf.
Rhodenstraße 1 (Deutschland)

Ort:
Lager- oder Firmen-Stempel
Stube 11!

Absender: Maljüga
Надавець: Maria
Отправитель:

Gemeinschaftslager Glashütte Zweckel / Westf.
Lagerstempel
mit genauer postalischer Angabe
Straße 1 (Deutschland)

Київ III. 13/VIII-43 г.

Здравствуйте мои дорогие родные папа, мама и сестрички Валя и Наташа с своими детками Людочкой и Аниночкой и братик Ваня. Родные, разрешите мне передать свой чистосердечный привет и сообщить Вам о том, что я жива чего и Вам желаю. Родненькие, я от Вас получила уже 4

Україна.

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці писати латинськими буквами
Район області і бюро труда писать латинскими буквами

17

BOCHUM (WESTF.) 17
16.8.43
Post

An, Кому: Maljüga Ilja

in:
куди: Dorf Wiktorow
куда:
Straße:
Вулаця:
Улица:
Kreis:
Повіт: Schalikinski
Район:
Dienstpostamt oder Gebiet:
Область: Sumska.
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

открытки за которые очень и очень благодарю. Родниньки, я когда от Вас получу открытку, то серце так забьется, что и заплачу и засмеюсь и незнаю, что рабыть. Валя, ты мне пишешь, чтоб я привикала к этой жизни, то мне привикнуть очень трудно. Я когда вздумаю все, то в меня серце становится, как небыло но дома. Валя, я вижу, что ты моих открыток не совсем разберешься. Но не чево, я сейчас работаю на той самой работе. Работа моя легкая. Валя, ты пишешь, что Вы хотите меня увидать счастливой, то счасте мое уже утонуло глубоко в синем море. Валя, пиши мне все, что Вы сейчас кушаете и работаете. Мне очень часто снится Наташа с детками но Ваня не раз еще не снился. Ох, как я скучила не могу описать. Вы мне приснитесь я и этим рада: Очень мало места. Напишить мне адрес Андрея и дядьков. Жалко.

Передавайте привет всем родичам и соседям. С приветом Мария

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Tinte darf nicht durch! Tinte nur auf einer Seite!

Absender: Maljüga
Надавець: Ilja
Отправитель:
Dorf Wiktorowo
Kreis Schalitinski
Gebiet Lumska.

Deutschland. 18

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Maljüga
Maria

Gemeinschaftslager Gladbeck Zweckel / Westf.
Rhedenstraße 1 (Deutschland)

Ort:
Lager- oder Firmen-Stempel

Stube 111.

Absender: Malüga Tatjana 2931 Ukraina
Надавець:
Отправитель:

Gemeinschaftslager Gladbeck Zweckel / Westf.
Riesenhestraße 1 (Deutschland)

mit genauer postalischer Angabe

Stube 111

Письмо пущено з Германии 30/VII
Здравствуйте дорогие родители
мама, Маруся, Люда и Витя.
Вопервых сем писать письмо/
решите передать свой привет и по-
желать отличных успехов у вашей
жизни. Сообщаю о том что я
получила 2 ваших писем за кото-
рые очень и очень благодарю.

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і району пишіть
писати латиськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латыськими буквами

6 6
DEUTSCHES REICH

GLADBECK (WESTF.) 17
2.8.43

geprüft

An, Кому: Malüga Marija

in:
куди:
куда: Dorf Wintorosk

Straße:
Вулаця:
Улица:

Kreis:
Повіт: Schalitinski

Район:

Dienstpost-
amt oder
Gebiet: Sumskaja

Область:

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

VII

Я тепер я потрашу Вас мама, что бы вы о болше не беспокоились, Я
живу хорошо, но очень скучила без вас мои родные. Вы пишите мне
что забрали папу, дядю, хрищеного, то як пришлоть додому письмо, то
пропишиш ихни адрес, и од девочек которые поехали, тоже напишиш
ихни адрес интересно узнать де вони есть. Я тепер прошишиш чи дожд
наша возьма и що в Вас есть, який урожай. Мои родители живуть
по нас не журиться, колись прийде той часочек, что увидимся. Прошу
я Вас, чтобы вислали мени фото карточку, я хоч побачу яки Вы есть,
а я фотографируюсь высилю свою карточку. Я купила собе жакет
ище мо що купилю. Работа в мене та само, що я й писала. Пишиш
що Вы робите, що робе Люда и Витя, жалиите поступку, бо тіл-
ки сейчас и пожалиться. Прописуйте як живуть хрищена з Володей
баба, тетя и Миша. С тим досвиданя не обетайтесь, что мало писа-
ю больше нелзе. Передавайте привет всем родычам и близким соседам
Передаю привет Вам родные и целую Вас крепко. Досвидания Ваша дочь Тоня

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пишіи виразно і тільки на лініях!

Deutschland

20

Absender:
Надавець:
Отправитель: Maljuga Marija
Dorf Wiktorowo
Schalikinski Kreis
Gomzkaja Gebiet

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Maljuga
Tajana

Gemeinschaftslager Gladbeck Zweckel / Westf.
Rhedenstraße 1 (Deutschland)

Ort:
Lager- oder
Firmen-
Stempel

Stube 111.

Absender: Alixsandra Maluk

Kaltensondheim 30

Wohnort auch Zustell- oder Leitpostamt

b/ Kitzingen a/m.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Очи ти ходиш нароботу вдономору чи до нас, хто дитки доглядає, на зіми кінчаю бо писат можна дечого бажаю та мало пишу, пока бувайте здорові

жду ответ

DER FÜHRER
KENNT NUR KAMPF,
ARBEIT UND SORGE.
WIR WOLLEN
IHM DEN TEIL ABNEHMEN,
DEN WIR IHM ABNEHMEN
KÖNNEN

Хорошо Ulest.

Postkarte

Ab

6 6

DEUTSCHES REICH

Grigorij Bikowez

Dorf Winograd

Kreis Lizianka

gebet Korssun

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Ukraine.

25/II 43/ Добрий день моя дорогая сестричка Поля із своїм мужом Грицем і синами соколами і також твоя донечка, вім вам засилам щире і сердечне поздоровлення з далекої чужини, желаю вам найлучого й найдовшого житя щоб ми дочекали мене до дому то я вам буду оповідати свое минуле як мені поводилось на самотній далекі країні жити, ви не обіжайтесь що я вам не пишу вім окроми, бо це все одно що напишу домами та вім привіт, що окремо, секретів окремі не маю, а новостів тім, чужі вам не інтересні бо ви тут нікого не знаїте, а здому то є що писати, я все смаблю знати, свае житя мое то саме, ізмен нема ніякіх ще пока жива й здорова до котрого часу, і вам то зичу, сестричко як там твої хлопчики чи ходят в школу чи ні і як там маїте хазяйство. Кооперації торгуют чи що привозят, чи вчому ви там ходите чи дорого все на базарах все прошу описати.

Absender: Дора Мойяр
Essen-Borbeck
Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt
evgl. Krautenpatz.
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

и всем
Мои близким
соседям
пока все
целы кланяюсь
Дора

Дорогой Ф.
Передайте Л.И что дев
с Мими переписывается
Ок живет
evg. живет хорошо
Дор.

Postkarte

ESSEN BORBECK 25.8.43

DEUTSCHES REICH 6

Zurück

Ukraine Sumskaya Gebiet
~~Н. Рыбчл ул Космонавтов~~
~~№55 Кислодаева Мария~~

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Здравствуйте дорогая Мария Сем. М.Ц.
Сообщаю что я живу здорова чего
желаю и Вам, живу хорошо
но прошу от души Вас беречь
Мои вещи, если они Вас обре
меняют то передайте их
Л. И. И я считаю что вы их
всегда берете. Как
Вы живете пишите!
Какие новости есть!
Привет Лидии Ив. Гени и ее дочери,
Анастасии Ал. Евгений Ал.

Пересылка
Лаптю
Кадаты

Absender: .....

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte

Deutschland.

Frau. Molgau.

Essen-Borbeck

evgl. Krankenhaus.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender: Moljarowa Warja

Gemeinschaftslager

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Klenbaum ü. Strausberg II

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

15 август 2-1943 г.

Бог Вам в помощь

~~Дорогие родители передо-~~

~~вет~~ ~~привет~~ Мами

хрестный Алексахи Г.

и Папаши Василь и

сестренцы Уля, Куля

Лиси хрестницу Илья.

дядьками и тетками.

пишите, как они живут.

Пишите все подробно.

Ждем дожидаем ваш ответ

Ваша дочь. Варвара Зин.

Писала Мария Антоновн

Хочина. Привет. Мами

родным.

Postkarte

An Herrn

Moljarow Sinowij

Ukraina

gebiet Sumska Bezirk Seredino

budzky. Dorf Tschernazky.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Здравствуйте дорогие родители! Папа Зиновей и мама Мария Г. братья Егорий Зин. Иван. Зин. и сестрица Галя и племянница Дуня. Первым долгом я сообщаю, что я жива и здорова того и вам желаю всего наилучшего в вашей жизни.
Во вторих я сообщаю, что я получила от вас дорогие родители 4 открытки за которые я очень и очень благодарю на сколько у меня было радости, что вы меня не забываете. Дорогие родители пишите, как вы там живите, какое у вас хозяйство, как вашей здоровье Папа, и мама брат и сестрица и племянница. Жизнь моя проходит покамись ничего. Живу я вместе с Чернаузкими девочками. Дорогие родители пишите, может сестрица Уля приехала домой. По мне не журитесь, а берегите свое здоровья, может

Absender: Moljarow Simonej

gebiet Grumka Bezirk Serechino

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Rudsky. Dorf Tschernaszky

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte

25

An Frau

Moljarowa Warwara

Kienbaum über

Strausberg 2 gemeinschaftslager

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

26

Absender:
Надавець:
Отправитель: Malzew Wasilij Beata
Hr. Meseriz Marie 13
H. Rostel.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Получено письмо 2 мая
1943 года. Письмо от Мальцева
Василия Ивановича. Пишет от
Вашего сына. Добрый день —
или вечер. Мои родные Папаша
и Мамаша Федя и Миша
Как вы там проживаете.
Я мои родные сейчас работаю
в Баварии в с. Брен под
Польской границей. Работа
2/7 В. Мальцев.

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому: Malzew Iwan P.

in:
куди: Ukraina
куда:

Straße:
Вулаця: Wolinoe
Улица:

Kreis:
Повіт: B-Pisarewskij
Район:

Dienstpostamt oder Gebiet:
Область: Sumistkaja.

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

меня все та которую я работал дома. Пашу, сарабю, сено-
жову и сейчас хорошо, а как живете Вы я незнаю
Жизнь мне сейчас очень хорошая Папаша и Мамаша,
и все братики Федя и Миша, одно только плохо что я
уже за Вами очень скучаю и хочу повидать Вас, но нельзя
потому, что война. Работа у меня сейчас такая утром устано
сиешь коней даю им футтер. Потом у него трое двое есть
Пятеро коровам и идуи смотрить посмотрю еду работать в
поле. Понадеюсь все та работа которую я работал дома.
Папаша и Мама я хочу узнать о моем хозяйстве как
будете жить мне отвечай что напишите что Вы сейчас имеете за
хозяйство. Больше напишите про моих товарищей как они
сейчас живут. С тем до свидания остаюсь очень здоров. Передаю свой
низкий поклон Папаше, Маме, Феди Миши дедушке и всей родыны
Дяди Прошо Василию Якову, Маме и родным и всем знако-
мым. Передаю привет поля. Иван Шишкин.

Они даже не дают самой
меня. Быть в этой конца-
те они говорят что меня
будешь искать, а сейчас
нет нет. Что я буду
всегда писать. Дорогая
Наташа пишет и не будуй
жива буду, что вернусь.. Дава-
те мне ответ, а то я
вам пишу, а вы мне нет
ответ пишите на чистой
открытке что прислали.
Давайте скорей ответ.
Не сердитесь что мало
написала. На открытки
больше не останешь
Передавайте родным
привет Женьшки, сестре и
другим. С тем досви-
данья остаюсь жива и
здорова буду ждать ответ.

DER FÜHRER
KENNT NUR KAMPF
ARBEIT UND SORGE
WIR WOLLEN
IHM DEN TEIL ABNEHMEN,
DEN WIR IHM ABNEHMEN
KÖNNEN

Postkarte

27

Postkarte auch Zahlen- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

DEUTSCHES REICH

Sumskoï oblastï

B-Pisarewskiï r-n

selo Dobrenskoje

Malzew Maïseï

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

ена открытка от Мальцевой А. 4 сентября 43.
день дороге родители Мамаша и де-
Передаю я вам свой привет и желаю
хорошего в вашей жизни. Во первых
строках я сообщаю, о том что я жива и здо-
рова чего и вам желаю. Я живу у хозяина,
но жизнь меня хорошая. Хозяин мой богатый.
Хотя и работы много, но и работников фантасть.
и на уборочную приезжали сына в отпуск. Сер-
жать на Украине что один был дома три недели
один дня. Жнива пришлись нетрудные. Молотили
только полдня и еще зимой молотить один день
и все, а хлеба хватит. Дорогая мамаша нешу-
рясь за мной я обута, одета, насвиня и напивши
я только и думаю о вашей жизни, а об своей
никогда. Я живу как и роша. Так я здесь привыкла
что как здесь и родилась. Они меня считают как
свою родную дочь. Хозяин и хозяйка очень дорожат

Absender: .....

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

DER FÜHRER
KENNT NUR KAMPF,
ARBEIT UND SORGE.
WIR WOLLEN
IHM DEN TEIL ABNEHMEN,
DEN WIR IHM ABNEHMEN
KÖNNEN

Postkarte

28

DEUTSCHES REICH

Frau
Paul Schumann
Kleinmeirschied
Post Großmeirschied
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer
[illegible]

Absender: Maltschenko Anna
Надавець:
Отправитель:

Gemeinschaftslager Ostbeck / Zweckel / Westf.
Friedenstraße 1 (Deutschland)

Stube 111

Здравствуйте мої дорогі родні мамаша, тріма та марійка і всі Наша родина і все соседі. Дорогая мамаша теперь родрітите передай свой скучний і чухсейорокний привет прошу прийті єто привет всей родні і соседям, і также спешу сообщит втому что я работаю на фабрике

Украіна

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду пошти писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда писать латинскими буквами

29

6 6
Deutsches Reich

OSTBECK (WESTF.)
16.8.43. 17

An, Кому: Maltschenko Alexandra

in:
куди:
куда: Dorf Bschertoriki
Straße:
Вулаця: Werku
Улица:
Kreis:
Повіт: Huchowskoho kajonu
Район:
Dienstpostamt oder Gebiet:
Область: Sumskaja Gebit
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

работа моя легкая работаю я з жінчями по 8 годин у день. Получаю я раз у місяць деньги по 40-30 і більше марок но за кіх нельзя нечево купить все по шайкам так що ті деньги не очень-ме нужни. Я переписуюся з усіма девочками которие поехали попереду мене но только одно здесь нас всех тревожить что чечень Марусі вісі нету одали замуже то пускай мать не ждёть її домой. Напишіть об етом всі Кто і собщил я незнаю она сичас не чем не нуждаеться. Жизнь моя проходить очень медленно жду того часу коли повернуся назад в свою рідну хатину получила я открийку від Анатолії Федоренко і сразу дала ответ мало. я вам всем но очень почему то получаю. Отвідують нас ребята цілі Одукі как Алёша Ковренюк і другие з своїми подарками нуні ходило гулять у долы такі як я ходила дома до Головачової Нелли больше нісать нечисета. Досвіданія желаю мамам вашу ручку. Ваша дог Таня

Absender: Maltschenko Aleksy.
Надавець: Tschertozitsi
Отправитель: Glucho n̄skoho rajonu
Sumskaja Gebit

Deutschland

30

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Maltschenko
Anna.

Gemeinschaftslager Gladbeck Zweckel / Westf.
Rhedenstraße 1 (Deutschland)

Ort: Stube 111
Lager- oder Firmen-Stempel

31

Absender: Мамай Анконіна
Надавець: Рокоровна
Отправитель:
Magdeburg, Poltestr. 65-91 Г
Barackenlager, Bar. 8 Zimmer 5

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Ab

лист писаный 21/VII-43 года
до своєї мами сестер братьев. Здравствуйте дорогие
родители. Во первых строках
своего письма я хочу сооб-
щить о том что, я жива
и здорова но такой жизни
не желаю. Дома так не чего
только шо не валя кома
цети и пити, и одежи,

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

MAGDEBURG 1
9

An, Кому: Матаи Аконіні
in:
куди: Samoilowki.
куда:
Straße:
Вулаця: Литская Улица
Улица:
Kreis:
Повіт: Еетанскій Кreis
Район:
Dienstpost-
amt oder
Gebiet: Дочь Волчевск
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

обувки всього мене хватаеть. Работаю я на старом
месте в столовой работаем мы на тры смены
перва смена с в утра до 2 дня це одну нидельо
так робим, на другу с 2 дня до 10 вечера, а на тче-
тью с 10 вечера до в ранку работа легка, только то-
шо нас не пуськають вбльно ни куды. Тут кожну
ночь наштають пчелы и жудять над головамы
шо не можна спать. дали нам изо дежи по одно
му платью, рубашку, кофту и туфли. ну из цього
хватает то по нанупляла так шо все ничего толь-
но й горе шо вас не бачу. так скучила шо я незнаю
Мама я получила вашу открытку за которое
очень и очень благадарю я така стала рада что вы
все живы и я от радочти так плакала шо я незна
С тим досвиданиє жду ответа як соловей лето

32

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Mamai Antonina Prokopowna.

Ort: Magdeburg

Lager- oder Firmen-Stempel Poltestr. 65-91

Barackenlager, Bar. 8 Z. 5

Absender: Nemaj Katja
Надавець:
Отправитель:

DRESDEN N 15
Industriegelände
Frauenwohnlager - Schlößinger

Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe

здрастите мой дорогі
радні папа и маша и бра
Павуша и сестрічка и
панічанціца и плічанік
вопервых страках поведам
что я жива и здарова
маша я прашу отпи
що я палучила 3 катрку
за 24 ная закатре очень
благадару из ваи напис
пасла не задужіш замен

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці писать латинськими буквами
Район, область и бюро труда писать латинскими буквами

Ausgeschieden

Zensiert Deutsche Ausstellungspost

DRESDEN N 15
31.8.43
Deutsches Reich

An, Кому: Nemaj Wasil
in:
куди:
куда: Ukraina
Straße:
Вулиця: Staat Wluchow
Улица:
Kreis:
Повіт: Wluchowskier
Район:
Dienstpostamt oder Gebiet:
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

и я незабуд праваси пок вирусамама ви мен снетис
кождан дан и ночи мама я ваш прашу шаг ви прописаг
как тои жевет как таи здаровя ваше шо ва се та
слозастьа ест прапише все падрабнаи прапишети
как брати Повгуша чи нежнивса я думаю тя
вас баше ненабачу мама виписаги кагда я дашаи
преду то как ваина кацча ваина тад преду та
ви мени невзнаит мен шея в падумолит бажу
мама прапише катаи мая дарога сестричка Янута
Сдеткаши прапишет радрше маи остаги. мама я ваш
пишу писе недаи цату скаги я напсаг толуди
паучаю писма и посилк я нечога. мама ви писаг
шо я купила то я некупила нещаи не шо маит
нудасвдаи жну праву руку и цацую нескаго
передаваю горки резенкаи привет хаи бог пошагаи
жеит дама и зсинкаю свамие 29 Августа

34

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: Mamaj Katja

DRESDEN N 15
Industriegelände
Frauenwohnlager - Schlößinger

Ort:
Lager- oder
Firmen-
Stempel

27768

35

Absender: Mamonowa Warwara

bei Plinke-Buhmann Bennigsen

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Kr. Springe Pr. Hannover

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Добрий день чи вечір дорогії родітели папа, мама, сестра Марусся брат Мигна. Я перша строка я собщаю що я жива и здорова чого і вам бажаю доброї жизні. Сидячі, думуючи на чужій стороні мусила написати вам открітку. Я доїхала до Німеччині благополучно їхала 13 днів, я ще тілки на роботі 2 неділі. Робота то нетрана до роботи я привикна аби тілки що їсти що було. Мало я встаю на роботу в 6 часов утра і робим до 7 часов вечора робота втомна. Тілки і погано що мало я взяла мало обую я зрвно з обуєм. і одягом. Купіти тут не можна ніч і я прошу взяла то ве задаром вам би приходилась менше. Мало мені зочебі вуміщалась трета частина домашні речи що

Postkarte

mit Antwortkarte

BENNIGSEN 1.6.43 7-8

DEUTSCHES REICH

6 6

3/1/V-43 г.

Ukraina

An. Mamonowu Borisu

Gebiet Sumy

г. Глухов.

Stadt Gluchow

Dorf Belokopytow

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

можна було іще жить. Мамо аби ви знали як на [redacted]ій стороні тяжко
і важко що не можу і на писати. Вісідний день буває у недільно но неїзда.
Як тільки приде вечір то такий камінь лежить на серці, а пригадуюк
ки небуть то і прислухаєшься дівчата співають і шепчять а
то мені привиджається і прилувається що тільки думаю о дому
і вам моя люба рідня. Як я скучила без свого господарства, як поба-
чу курей і все інше то все на мені за труситься і гірко заплачу.
Мамо як я повне скучила іще тільки пошов другий місяць, а
мені кажеться що я вже 10 літ жиу. Мамо як я вас споминаю
часто, часто що ви мені говорили і все думала я напрасно ви ка-
жете, а тепер спомнула по словечку все. Мамо аби мені поба-
чити вас то я нічого не зостила на світі. Напішіть як вам
живеться без мене. Напишіть мені як ви управились з посівом
і господарством. прошу написати все. Напишіть які у нас новості
произошли за мій відїзд із дому. Мамо якби я побачила одно
слово із України то я була б така раза що незнаю як. Усім дівча-
там ідуть открітки, а я нічого не узна про свій дом. Мамо
поздравляю ва з праздником Троїці і всю сім'ю і всіх сусідов і та
варишов і товаришів. Передовайте привіт сусідам, товаришам
моїм і іншим. Допобачення. Ваша дочка Варя.
Прошу дати відповідь.

Absender: Мамонтова
Надавець: Lidia.
Отправитель:

ACTIEN - GESELLSCHAFT
der Kleinmünchner Baumwoll-Spinnerei
und Mechanischen Weberei
FILIALE REUTTE (TIROL)

Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

REUTTE (Tirol) 30.8.43-10
DEUTSCHES REICH

Здравствуйте дорогая
Фрося! и дочичка Тося!!
пиридаю вам свои писо
Сирдечный привет и
желаю как лутше про-
шить набилому свете
и посылаю вам привет
от вани он живет так
как и я, я ждёв получ
его письма где он про-
сить меня чтоб вы
выслали свой фотокарточку

An, ~~Кому~~: Вавкова Ефросинья

in: Крим
куди:
куда:
Straße: Lada Simferopol
Вулаця:
Улица:
Kreis: Larave Симферопол
Повіт:
Район:
Dienstpostamt oder Gebiet: Industrialnaya
Область:
Arbeitsamt: №19
Уряд праці:
Бюро труда: Бобковой Ефросинии.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

фрося я низнаю получили вы вашину я послала
в ящиной письме и вину 2 своих фросинка
я тебя крепко блогодарю за что что ты побыт
спокоилась зашиня и посылаю шіне грусей и
фильгиданке пиши незабывай пиридай
чисто сирдечный привет яши и спасибо
большое что он незабывай зашиня я
очень рада что хотя айдельные люди
низабывалой линя и нибросалой в грязь
лицом получила письмо от вальтора
фрося правду пиши что есть нового
кирдовай привет всем знакомым Карповичу
стипану цыцуй носю и сома знаешь за что
если можно будеш я узнаю что вышло ей что она видилась линя в войне линя мой крошка
яши подарок от себя крепко цилую вас привет
веры марии и нины и всем всем жоры

38

Absender:
Надавець:
Отправитель:

ACTIEN-GESELLSCHAFT
der Kattunweberei Ramswell-Schmerlebach
und Mechanischen Weberei
[illegible]

Postkarte
Antwort
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому:

Ort:
Lager- oder Firmen-Stempel

39

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Hagen
Lager Sedanstraße 5

Lagerstempel
mit genauer
Angabe des

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту, уряду праці писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда писать латинскими буквами

DEUTSCHES REICH
6 6

HAGEN WESTF.
26.8.43-16

23/XIII-43 г. Привет от Вали Маленкова тети Моти. Здравствуйте. Дорогая тетя Мотя Тетя письмо которое вы мне писали я его получил и был очень рад что

An, Кому:

Ib:
куди:
куда:
Straße:
Вулаця:
Улица:
Kreis:
Повіт:
Район:
Dienstpost-
amt oder
Gebiet:
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Штейн

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пишите ясно и только на линиях!

вы и про меня не забыли?
Петя ~~мы~~ я живу вместе
с Валодей в одном лагере
и работаем на одной фабрике
а Петя а Васи не знаем он
живет в другом городе рабо-
тает у хозяина тетя ей
описывать ему буду много вы
знаете как мы живем рабо-
ал вам уже писал Петя
стирка нам эстолос плохо
сейчас лучше в 3 раза хлеб
в один у волго. вот и все
тетя пока до свидание целую
крепко и горячо. Ваня.

40

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому:

Ort:
Lager- oder
Firmen-
Stempel

Hagen
Lager Sedanstraße 5

Ukrainer

Ukr. Peter Balmes
Manschnik. Post Bottrop.
(Münsterl)

POSTKARTE

Україна
Макдрика Параска П.

Сумска область

Охтирський район
с. Старо-Іваровка

Здраствуйте дорогая мамаша
я зараз живу в Германії, роб-
ою в хазяїна. Пока жи-
ва й здорова, чого й вам же
лаю. Живу хорошо, сім'я
всього: хозяїн та його ма-
ти. Я робію, мало таку
роботу. З корови дою, жи-
вранта молотила, а так
же й харню роботу. Жи-
ву в селі, Іваківських дів-
чат немає нікого, хужих
дівчат 4 і 3 хлопці. Вече-
ром сходимось в місце.
Ю, мамаша, другий раз
не напишеся, так і на
вулиці не хвітрвая її пи-
Мамашка. Хай то я нипоси одежи.

46

я вся же таки українських дівчат хочется побачить. Від
нашого села, тілки не далеко Галя Бойченко, бачимося
кожну неділю, як побачимось, так немов як рідні сестри
Вона з укрсійських дівчат єдина більш немає нікого,
Мамаша
Хлопці єсть, а дівчат немає. Тогда гляжу я одежу, я
водою не гублю, а всегда я всю прострилю, а слозою 15/-
обіллю. Мамаша, я за вами дуже скучаю
то настанет время и для того, я с Германии вернусь -
домой за кавказую пудьбу он отпилатися головой.
Мамаша, пишіть як ви тепер живете, як Галя, чи єшо
не прибавилась як так невишнятка. Ліда чи жива, чи
здорова і як наш Паша. Як наш дівчата, кто доли-
ложе кого немає, пишіть хто в Германію поїхав. Пи-
шіть чи город зібрали, чи жито зібрали, ви тут уже
зібрали. Я мамаша хочу знати чи ви з Галею вместе
зібралися, чи ні. За мною не журіться рога я жива, ви
мені кажеш, кіч сбрешесь. Пишіть мамаша може Вва
або Ваня прийшов домой. Пишіть як живе Візорка, чи я
тепер не смішаю їй. Тепер здавнівся, що я у Іванівці
нікому не смішаю. Погода наш мамаша така; дощі кожа-
дий день і туманы рідко коли сонячний день. Мамаша,
Галя Бойченко передає своїм рідним привет і передає на-
писала чи пісьмо, якщо вам получим то нехай
напишуть ответ. Передаю мамаша всем своїм рідним при-
вет і дякую Шушкановы, що гарно вирووали в Германію
Передайте привет. Поці, Каташ, скрас мені, Наїна сми-
лась ту ні, що я тебе дела пісьмо. Не судьба мамаша
на работу, я за все тут радо. Оцій кого вже отрада доб
сыны приходи нет. Лучше з я пішла туди, де Галка хрещена
Восьмяка мамаша. Жаф ответа. Ваша дочка Іля,

2591

42

Absender: Mandritschenko
Надавець:
Отправитель: Матвій № 485

Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe: Gemeinschaftslager „Heiterkeit" Biesdorf (Westerw.)

Лист від твого
Мужа Миколи гар
добрий дух здоров
Жени Нервим для
мого листи вдому
Отже нуя я жив
здоров тож і
твоїх желаю
шлю привіт
твоїм і моїм

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

6 6 DEUTSCHES REICH

Wehrmacht

An, Кому: Mandritschenko

in:
куди:
куда: ~~Ukraine~~ Zurück
Straße:
Вулаця: ~~Tschernetsche~~
Улица:
Kreis:
Повіт: ~~Smiljanskij~~
Район:
Dienstpostamt oder Gebiet: ~~Sumskaja~~
Область:
Arbeitsamt: Romni.
Уряд праці:
Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

привіт Івану Миколі Мардеї мати
я узнав що умерли тепер я прочу
ну я вашо письма получив давно
тілько і плохо що ви скоро прошени
скоро здудем я вас удідітеано
просив мой ви висилали посилку
табаку як зумієте то можна
висилить і десять вигодо 200 грам
Живить Мерікуд Живі будем
то може подичимся чи здоровя
ви сумі знаєте іддни скучно за
вами хоч би я хоч / чуе вас
подичив як ви Живете дайте
Отвіт пишіть Отвіт жду жду
Отвіта як сонце Літа Ваш

43

Absender:
Надавець:
Отправитель: Mandritschenko
Russ, Dorf
Tscherkatscha, raion
Smiljanskij, Sumskaja 24.

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому:

Gemeinschaftslager „Heiterkeit"
Ort: Biersdorf (Westerw.)
Lager- oder Firmen-Stempel

Absender:
Надавець:
Отправитель: Александровна Александровна

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe: Волов і пошт. Волов 11

Здравствуйте мой дорогой дядя Мартиан. и тетя еще ваши детки Маруся и Ваня. Передаю я вам свой чистосердечный привет и желаю вам всего наилучшего в вашей жизни я есть Мендрушенко Александра. дочь М. Андрея Яковлевича. Дядя я живу вже 11 месяцев в

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда писать латинскими буквами

DEUTSCHES REICH 6

An, Кому: Мартиан Николаевич Мендрушенко

in:
куди:
куда: Волов Рівненської

Straße:
Вулаця:
Улица: Шпітальна

Kreis:
Повіт:
Район: Волинський Район

Dienstpostamt oder Gebiet:
Область: Rolsnarskij oblastin

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Германии работаю у хозяина. живу пока ничего. но только
я не получаю из дому письма. и не знаю где мои жи-
вуть родителя. Когда я выезжала из дому то Тоня
говорила что поедуть до вас в Полтаву и пора дала
мне адрес что бы я к вам писала письма. Дорогой мой
дядя если вы знаете где мои родные то напишите вы мне
ответ на этой карточке я напишу вам адрес мой и
вы только пишите ответ а адреса не надо. Если мои
родные в Полтавской области и вы знаете то вы перека
жите им что вы получили от меня открытку и пере-
дайте им всем привет с поцелуем Мами, Тати. Мари-
и, Пети, Лиды и Бабушки. Дядя я давно послала все
4 открытки но ответа еще не получала. Дядя и если
вы знаете где мои родные то обязательно напишите мне
новый адрес и сообщите им обо мне. С тем до свидания пишите как
вы живете. Пишите скорей ответ жду с нетерпением. Шура Неделько

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пишу ясно и только на линиях!

45

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Александра
Миколайченко
Ostpreußen

Ort: Sollwog i/Neuf.
Lager- oder Firmen-Stempel
Lorstmstr 11

46

Absender:
Надавець:
Отправитель: Marija Manschos

Gemeinschaftslager VI für Ostarbeiter
Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe
Lager Marie
über, Bitterfeld

Письмо от вашей дочки і сестри Марусі. Добрий день дорогие родители Желаю вам всего хорошого в вашей жизні и роботі Вапирвих строках мого Пісма. Я шлю пириват привет всем. Мамі сістри Дуни. і Братіку. андрушкі и Аліміноночку. Вам. і желаю вам скорейі дождаца

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці писати латинськими буквами
Назв. область и бюро труда писать латынскими буквами

An, Кому: Manschos Nastja

in:
куди:
куда: D. Beresa

Straße:
Вулаця:
Улица: hutor Kriwen

Kreis:
Повіт:
Район: Glischow

Dienstpostamt oder Gebiet:
Область: Sumi

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Міня з гірманиїги. Мамо пропишіц. я свало жізн
моя жізн очен хорошіа я жіву. так я жив наш тато
і я живу тіпера. так яка я була рада аби поїхала.
туда куда поїхав наш атець то може. і жила
мамо прошу тебя. шоб ти міни прописала хто
був унас наіпричету. із родних. Мамо пропишіи.
міні скілки хлібо зобрали пропішіц. вам шо
я получаю от сістри писма Мамо моя робота.
опасна мамо моліса богу. шоб бог послав додому.
пропишит міни. чі ні забрали чільо я вони жівут.
тіпер. Мамо пришлі міні я можно посільки я тут
стала гладна був братик. андрій поїдит да
уград. да олі і вона вишля міні посілок Досвидомія.
Дороги родитилі Мамо жду ответа / 30 VII 43 году.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пишіи ясно и только на линиях!

47

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: Manschos

Marija

Gemeinschaftslager VI für Ostarbeiter
Lager Marie
über Bitterfeld

Ort:

Lager- oder
Firmen-
Stempel

48

Absender: Manchop Motrja
Надавець:
Отправитель:

Gemeinschaftslager
GERA/Thür.

Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe: Schülerstr. 22
DEUTSCHLAND

Ну стем досвиданія
Передавайте всім при-
вет Моня передавай
Дуні пр. Мотя дуже
жалкую що не взяла
з вас фотокарточок
Я сама ми знаєм як на
чужой стороні скучно й
плачеш хочеть жодо от-
вета с тем досвиданія
дому хочеся як вовки

Postkarte
mit Antwort

Назву области, по[illegible] Украіні
писати латиськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латыськими буквами

An, Кому: Manshop Motrja
in: Dorf Sobitschewo
куди:
куда:
Straße:
Вулаця:
Улица:
Kreis: Sc Schostinski
Повіт:
Район:
Dienstpostamt oder Gebiet: Sumskia
Область:
Arbeitsamt: Ukraina
Уряд праці:
Бюро труда: с. Собічево
Манжос Мотря

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Здраствуйте дорогі родитіли во первих отрокаx я
вам сообщаю що я жива здорова того й вам желаю
Передаю я вам привет із дальньої Німеччини на
україну всем своїм сестрам я тменяталя
таташі й мамаші, і всем остальным. Могія
я доїхала до места харашо все вместі
Бабиновці Маковскі і Гамаліевскі дівчата 20 сі
у одній кімнаті. Видали нам по 2 одіяла матра
і тровать. Єсти нам дають 2 раза в день варену
пшу 200 гр. хліба. Доїхали до места 6/VIII 19/VIII
ми пшли на работу на фабрику ну незнає
яка буде работа. Дорогою нас кормили харо
шо буханка хліба на дань на ваши Поїхали
колбасі меду. Лист пишен 9/VIII

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Мальвина Матуш

Ort:
Lager- oder Firmen-Stempel

Gemeinschaftslager
GERA/Thür.
Schillerstr.
DEUTSCHLAND

Absender: Maniwska Dumja
Надавець:
Отправитель:

Die Deutsche Arbeitsfront
Gemeinschaftslager
Metz/Wappingen

Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe

Au

Писано письмо 23/II-43р.
Добрий день, доброго здоров'я
мої дорогесенькі родителі
папаша й мамаша і сестри
ця Оля. Перш завсе
сповіщаю я вам що я
жива й здорова того й
вам не чалаю і передаю
от щирого серця чистосер
дечний палкий привет
папаші й мамаші і сестричці
Олі і зятіку Вані.

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда писать латинскими буквами

Ukraina

Herr:

An, Кому: Maniwski Wolodimir

куди: Dorf. Korolirwtschina

куда:

Straße: Gala'irwskii

Вулаця:

Улица:

Kreis: Kreis Sumsk

Повіт:

Район:

Dienstpostamt oder Gebiet:

Область:

Arbeitsamt: Romny

Уряд праці:

Бюро труда:

DEUTSCHES REICH

6 6

50

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Перш за все повідомляю я вам мої дорогі родичі що я сьогодні писала открітку, коли приносять мені открітку з дому я тоді до кінця ту і починаю на вашу открітку давать відповідь. Ну відповіді на ваше письмо поштично і нічого ви мене незапитуєте. Передавайте привет Маші Давидівскі чого вона мені ещо одної открітки неначіла чи може вже вибила замуж, хіба не вирнусь я її обблагодарю якщо і открітки написать. Передавайте привет усім дівчатам і хлопцям. Я живу пока харашо роблю на ті роботі живем у другому лагері по 14 душ у комнаті, харчі такі самі. Прішлиб карточку так хаш як вирні получите що я вам послала, тоді і ще вишлю. С тем пока досвіданія Жду поскорей отвєта. Писала ваша дочь Женя.

57

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

Fraulein:

An, Кому: Maniwska

Dunia.

Ort:
Lager- oder Firmen-Stempel:

Die Deutsche Arbeitsfront
Gemeinschaftslager
Metz/Wappingen

52

Absender: Маніївська Дитя
Надавець:
Отправитель:

Die Deutsche Arbeitsfront
Gemeinschaftslager
Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe
Metz/Wappingen

An

Добрий день, доброго здоров'я мої дорогі родителі папаша і мамаша. Писано письмо 23/XIX-43 року. Лист від вдачі доньки до своїх родних. Перш за все сповіщаю я вам мої дорогі родителі папаша й мамаша що я пока жива й здорова чого й вам не желаю і передаю от щирого серця чисто-сердечний палкий привет

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда писать латинскими буквами

Ukraina

Herr:

An, Кому: Maniwskii Wsloditmir

Dorf: Korolirwtschina
куди:
куда:
Strabe: Bezirk: Galalaiwskii
Вулаця:
Улица:
Kreis: Kreis Sumsk
Повіт:
Район:
Dienstpostamt oder Gebiet:
Область:
Arbeitsamt: Bomny
Уряд праці:
Бюро труда:

6 6
DEUTSCHES REICH

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно і только на линиях!

папаші й мамаші і сестричці мої рідн... есенькі Олі
і зятіку Вані і моїм зірочкам Ка... тюші і Раї
як я за ними скучила кожиб крила л... ала тоді
у вас побувала і зірочків убачала. Я ва... м мої дорогі
рідні послала открытку здвоєю кар... зірочками
так уже зміяєсь чи ви її получили... і Настьо
мені прислала открытку і я її пол... ала жар-
точкою тожеж чивою получила чи... Новиток у нас
таких нема женяця хлопці уже знар... а, я живу
так як і жила, хоч і перейшли у новий... і лагер, то
роблю на такі роботі на які і тоді ро... ила, усього
здні на заводі була харчі такі самі, які ви вже
повинні знать. Тепер прописуйте які у вас новості
як живете. Мені дуже завали скучно, ну нічого
живі будем то тобі мерсь не журиться. Тепер по
досвідання цілую я вас вих кріпко безм... ночно раз
і жду поскорей отвєта як соловей л... а —!!—

53

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

Fraulein:

An, Кому: Stanivska

Dunia.

Ort:
Lager- oder Firmen-Stem

Die Deutsche Arbeitsfront
Gemeinschaftslager
Metz/Wappingen

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Manitowa Litija 599
Duisburg-Hamborn
Osterfeldlager
Bunzi.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Добрий день чи вечір моя
рідна дівчуня! В перших
строках я повідомляю що
я жива й здорова. Сьогодні
вже я вам писала открітку
а відповіді не одержала, то
я думала що в неділю
вже вам напишу що нічого
нема, а я на двоє писала
а вперівно нічого нету.

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область й бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому: Manitowa Horpina

in:
куди:
куда: Bilopilyje zurück
Straße:
Вулаця: Lisi
Улица:
Kreis:
Повіт: Bilopolsji
Район:
Dienstpost-
amt oder
Gebiet: Sumskie
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

DEUTSCHES REICH

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

55

Absender: Manilowa Lidija № 539.
Надавець:
Отправитель: Duisburg-Hamborn
Arbeiten lager Rienzi
Barak № zimmer 1

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Manilowa Fofina
Stadt Bilowillja
Gebiet Tarnopol
Ort: Strape Lisko
Lager- oder Firmen-Stempel
Hausnummer № 18.

1.

Absender:
Надавець:
Отправитель: Монько Борис
Braeke 4 Sl. 35
U.A.F.-Gemeinschaftslager
Christianstadt (Bober)

Lagerstempel mit genauer postlischer Angabe: Lager 10

1/VIII-43 г. Здравствуйте
мои дорогие родители
сестра, брат, Клименьтьевич и все мои близкие!
Посылаю вам свой сердечный привет и пожелания в вашей жизни, я день здоров чего и вам всем желаю.
Пишьмо пишет мамочка,

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда писать латинскими буквами

DEUTSCHES REICH 6

An, Кому: Монько Борису
in:
куди:
куда: Schostka
Straße:
Вулиця: Scheuttschenstraße 9
Улица:
Kreis:
Повіт:
Район:
Dienstpostamt oder Gebiet: Sumskaja
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Zurück

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

которое ты писала 30 июня я получил, прибыло загранично через 20 дней. Сейчас, получая письмо из дому, пишу, что разрешили сдержанность, ты я думаю, что Вы уже его давно вместе. Лучше всего будет, если вы в 1 кг. посылку вкладите пол килограмма табаку. На табак я могу здесь продать в два раза лучше, нежели на посылку. Только табак ты мне делай крепким. Табак в лагерях ценится дорого. Жизнь моя проходит по старому. Пишите, какие новости у вас как переживают все наши. Узнав во всех мелочах что у вас нового, советы дери, но не безпокойтесь. Будьте здоровы! Привет от Нади Романенко. Целуя всех вас мои дорогие! Остаюсь Ваш Борис

57

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Glanjko Boris
baracke 4 st. 35

Ort:
Lager- oder Firmen-Stempel U.N.F.-Gemeinschaftslager
Christianstadt (Bober)
Lager 10

58

Absender: Maija Manko
Надавець:
Отправитель: Arbeitslager
Celle-Hannover

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Письмо получено 22/III 43 года

Здраствуйте мои дорогие родители
Мамочка и вы родные сестрыгны
Маруся Таня Галя Лиза и зятигны
Мусей Нур Антон Батьковы. и племянигки
пишемо от догны Валя и зятина Сеня Ср.
Мамочка родненькая спишу увидомить
отом что мы одае две открытки
за которые огины и огины благадарю
Мамочка родненькая спишу увидом

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту, уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область, бюро труда
писати латинськими буквами

An, Кому: Maija Manko

in:
куди: Ukraina
куда:
Straße:
Вулаця: ~~Dorf Sizovabino~~
Улица:
Kreis:
Повіт: ~~Sekerovskij~~
Район:
Dienstpost-
amt oder ~~Sumsra~~
Gebiet:
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Мамочка родная когда получила тоя узнала что вы ещо живые ездравие Мамочка роднинька долотно спешу увидомить отом что
нашей жизнь вам всея здвесна как живем ивсе звесно
Мамочка родниньная мы работаем на фабрике работа наша тя-
желая грязная ну ничево перетерпем Мамочка родная вы мне
пишите как живете и что есть вас как живете
Мамочка родная мы живем вместе с мужем работаем
вместе спутим и спим водном лагери водном лагери
Мамочка родниньная моя как спучились за вами Мамочка
родная как я спучила за вами за всего кажду ночь кажду
минуту всепомнаю Мамочка родная а вы писали про Веру
я от Вера письма получаю Мамочка родная я от Веры
послала посылку одеждо и она получила и очень благода
рить за посылку я одежи зеталась на деят нет хватить
Мамочка досвиданя всем привет от меня и от сени сергея досвиданя

59

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Waljo Manko
Arbeitslager

Ort: Einbeck-Hannover
Lager- oder Firmen-Stempel

60

Absender: Екатерина
Надавець:
Отправитель: Мотко

Ab

Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe Hartmannshain
Серпня 1943 года

Лист з германії од вашої
дочки Кати. Здравствуйте
мой родні Мама і сестра
Марусе Паша і Братьки
Дмитрові і Павлові.
Передавайте всим родичам
привет і поклінчаня
Діді Миші і Вані Колі.
Марусе передавай дівчатам
і ще Марусе як що
посилаю другу открытку
Нерпоч. Пишіть на всі адреса

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда писать латинскими буквами

GREBENHAIN
16-17
OBERHESSEN
DEUTSCHES REICH
6

An, Кому: Мотко Федьана

in:
куди: Бацкин.
куда:

Straße:
Вулаця: Бригада № 9.
Улица:

Kreis:
Повіт: Лебедин
Район:

Dienstpostamt oder Gebiet:
Область: Сумы

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

ЗАПОВ

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

можна знати мені чий небудь адрес із куданіє
ки мені то я буду тілько писать. Мама я
сілає живу хорошо видали плать'я всім робі
мо на фабриці їсти дають Чрезі в день. Ну
і ще обіцяють видать костюм і обугу.
Так що мені мало тут харашо, робота чиста
й мягка. Робіно з своїми дівчатами з Тільчуй В
Бойко І. Мельник Я. Тілько ці дівчата не вмісці
сплять і Галька Павлєнкова. Алі з Шура Тілодіє
Кенцєнко Мотя Токар Поляки в місці робимо йєсть
мо. Нас 10 дівчат разом поноли. а останні незнаю
де. Видали нам мало посціль усю так що
мама не журітися за мной а журіться за собо
Передайте Кості Дрєвель В. а вера усім моїм дівчатам
що зомною робили. Досвідання жду ответ как соловей
лет!!

можна знати мені чий небудь адрес?

Absender: Tetjana
Надавець:
Отправитель: Manko

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Ekaterynа
Manko
Hartmannshain

Ort: Kreis Lauterbach
Lager- oder Firmen-Stempel (Ober - Hessen)

Grebenhain
(Oberhessen)

Hartmannshain

64

07.8.43 – 8

Absender:
Надавець:
Отправитель: Manko Jitka
bei Franz Reinauer
Irslingen
Kreis Rottweil
Württemberg

Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe

Postkarte
mit Antwort

Назву область, повіту уряду праці писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда писать латинскими буквами

6 6
DEUTSCHES REICH

Ап, Кому: Manko Jalisowets

in:
куди:
куда: Szamier Zebert

Straße:
Вулаця:
Улица: Bezirk Sterowka

Kreis:
Повіт:
Район: dort Sirobabino

Dienstpostamt oder Gebiet:
Область:

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Мамочко рідненька передаю от мене цеши хлопчам привет усим родним, тьошкам дядькам сусідам і усим хуторянам. Мамочко ми находимось аж під французію ідемо от францію дуже далеко
Мамо я вам посилаю 5 открыток і усі двайці то ту открытку яку чисте отріжте і пошліть мені адресу який я напишу то точно бо я мені неправильно адрес написаю нька Мамочко
Нацьо і кестьшка досіданє
целую вас рідненьких 1000 раз
досіданє

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Лист пущений 24/VIII 43 року Лист як звісно от
вашої дочки Людмили. Тим пишу вам листа дозволяєте
передать вам тисяч сердечних привет і пожелать всього най
кращого увагой пишу на свої рідні українці і сообщаю вам что
я живу пока нічого їсти що ходить в вчому то я сього не
нічого хозяйка недужа богач ну роботе хвале дрозкарови і уже
робить учениця і носить косила як нарубе ся так почуть які
то руки якой ви Мамочко рідненька знаю як умеєте болять
руки та ніхто не посмотре чі ви замо рались чіна бідрідні Мамо
Мамочко я тзаньмою перестеюсь пісьмаме вона отпиет
ала. і Маньокою Миха бачилась вона отпиекс вкл. Оксеню Ка
бачила шиянску насцю вартеку бачила і ще новосить
почуле про Івана Карповича живе у козяїнь жительному
хароша Оксеня посла цому листа ну ще не получале бо
доть ожнива уже кончеле погода тепа жарко дуже пешіть
яка погода на україні Мамочко дорогенька напешіть як
ваше здоровя як Наця костюма щовоки робить напешіть
чі тепер так несмухають вас Мамочко я тоді було промени
Мамочко так ви мені часто снетесь та устану нема
нікого та заплачу іта іду на роботу як вийду у поле та як поз
вмось де наш дивний край та іще гірше плачу як іту
ліс та гонеяновби

3912 63

Absender:
Надавець:
Отправитель: Josef Ostrow
Kepfenheim
Post Altmühl Mittfr

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Kommando der Ostbahn
geprüft

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і району пра
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

OTTWEIL
02.8.43-10

An, Кому: Manko Marfa

in:
куди:
куда:
Straße:
Вулаця: Schtepiwskij R-N.
Улица:
Kreis:
Повіт: Siwkawskij C/Y.
Район:
Dienstpostamt oder Gebiet: Manko Marfa
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Письмо пущено 2 авгу 1943
зурастуйте родній мо
зурастуй мама -
і зять ваць і сестра ка
тя і марусь і варь і зя
ть стёпа і сестра галя
і всі племя і всі
родній як ви прожи
васте я живу нічого
Кормлять мене жара-
шо

і хожу не гола й не боса хазяєні хазяйка хароші привет усім родним їхали ми усі вміесті ну робемо не вміесті город одни ну небачилоєз одна вакулєнка наєтєнко мєня водному селі і шиєнєку настю бачу ходе гуцєти до нас Івана Картовича умне адрес є 1000 кілометрів од нас вакули На єті був адрес єгробабєвкае дівчат і він там решіть пісьма бо скучно дуже дуже 12 дівчат робі на ковадриці Мама не журіцєз і не плачте скоро будем дома, Ніколай і гриша дома прошіть. Пишіть цю открітку. назад. передаю незенький привет усім родним і всім сусідам і всім дівчатам та жєлаєм де свідане остаюе живо здорова того и вам жєл

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пишіть красно и только на линиях!

64

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Herrn
Josef Schröder Schmied

Ort: Zepfenhan
Lager- oder Firmen-Stempel: Kreis Rottweil
Württbg.

Absender: Pasha Marinina
Надавець:
Отправитель:

Gemeinschaftslager
Lager-Stempel Böblingen/Wrtbg.
mit genauer Hermann Palmerstrasse
postalischer Angabe

дорогии мои родители
пишите мене чи дома
девкичи небрали після нас
Мама и пишите чи
карова есть увас и жлеб
чи есть чиво пномене за
были чинехочите писать
мене писма нупака всем
здвеция жідуютвета как
ластовичка Ита писала
Марыена наша Алесандровна
жив буду тавас незабуду

2657

Postkarte
mit Antwort

(Ukraine)

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

BÖBLINGEN (Württ.) 9.6.43-20
6 6
DEUTSCHES REICH

An, Кому: Katja Marinina
in: Dorf Verchoproschnija
куди:
куда:
Straße: –
Вулаця:
Улица:
Kreis: Zabdroi Pissarewskij
Повіт: (Rajon)
Район:
Dienstpost-amt oder Gebiet: Sumsk
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

писмо писала 7 июня здрастуйте мои родители
вопервых срокак моего писма я вам сообщаю
что я жива здорова того и вам желаю у вашей
жизни най лучи передаваю поклизким превету
мамаши вари коли итакже родычам всем и оста
льным и суседу ~~[illegible]~~ мама поменя нежурритес
Менетут хорашо я работая накужни толко.
того скучно что вужим краю я сама из своего села
дспорайка наумова анна савельевна я мама вже
вам адинадцать открытак послала авы мене
нетсылаете я вам карточку послала до открытки
прешила как получете мое писмо ~~[illegible]~~ то скорей
ответ пишите и пишите чивсе дома чи мама
жива чи варя дома ато мене показала адин раз
что она и дёть ~~[illegible]~~ как ~~[illegible]~~ в мене и серце замерло

66

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Pascha Marinina

Ort: Gemeinschaftslager Böblingen/Wrttbg.
Lager- oder Firmen-Stempel Hermann Palmerstrasse

Mariї Марїя

Absender: Frau Margarete Hellmann

Altendeich über Glücks-

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

stadt. Schleswig/Holstein

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

21/9-43. Здравствуй моя смо-
лма подруга надійка.
Повідомляю я тебе, що
я жива і здорова, чого і
тобі желаю всього най-
сучшого в твоїй молодій
жизні. Надя я вже від те-
бе получила 30 открытків
2-і от. у неї. За які я тобі
надя дуже чи ро дякую.
Надя живу я тут дуже
добре кормлю тебе підго-
дую. Приходять до нас

Postkarte

mit Antwortkarte

67

Україна.

Город Кролевець

обл. Сумська

ул. Вокзальная 17

Мироненко Григорій.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Більше письма не пиши не ма
поч ти. ск. будь ома.

Милої дівчатка, Нуя пізнаким не гуляй
Бо знаєш Надя завидує на чужий сто
рині то і не раз будиш. За все добре
тілоки конкретно нема та соі вні
як дома і нема таких чи/ривог
чиків. (Подруга). Надя просить я те
бе напишеш, що казав в П.С. / Надя
напиши які там на нас
ситоотні ідуть і напиши хто
веде. Мабуть тобі дома з
Зуліні та з жиру не ма гого/ро
бить то Надя я скоро повернусь
то тоді дам добру роботу. Хна
ти чтоб, що; й наверно нема
часу написать сьмінішою
я ~~дано~~ нішя роботи пишу пос
вісом і то маю час й суне
посилка за 3 місяца і в кождому
місьмі писаному додому радоні
обращеніе. Ну Стім досвіданіе
цілую тебе кріпко. Розвесе
лей мою мамуню завтій читайте
письма. З прівітом до всіх. Лазіщ.

Absender:
Schwientochlowitz Oberschl.
Отправитель:
Ostlager „Erika“

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

15/VIII-43 г.

Здравствуйте дорогие родители: тютя, дядя, бабушка, ліда, ніна лоня, сережа.
Во-первых перидаю я вам чисто-сердечний скучаяльний привет и желаю вам всего наилучшего в ваше жизни.
Я в настоящее время жива, здорова, живу

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда писать латынскими буквами

SCHWIENTOCHLOWITZ
02.9.43-16
a
OBERSCHLESIEN

An, Кому: Мачіна Анна
in:
куди: Ікчаіне
куда:
Straße:
Вулаця: Podlissja
Улица:
Kreis:
Повіт: Краснорольскій
Район:
Dienstpost
auf
Gebiet
Область: Sumskaja
Arbeitsamt:
Уряд праці: Великій Вовчік.
Бюро труда:

69

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

по-старому как вам извесно все харашо, одно только
й плохо что далеко от дому я очень-очень скучаю за
вами всеми за Верочкой, прошло много времени, а
возврата домой нет. и неизвесно когда. Тютинька
описуйте всё мне, как вы проживаете хорошо
или плохо, все ли живы, как здоровья бабушки, дома ли
дядя Петя, дядя Яша, и Вера потому что я думаю их нет.
Как проживает тьотя дорая, ребята передавайте
им скучалбний привет. Тьотинька как я хачу с вами
видиться, но незнаю прийдеться ли. Пишить как и где
живёт родниська сестричка Верочка я очень заней скучила
но она за мной наверно нет потому, что нехотите писать
мне писём я пишу вам безцетно раз но ответа нет ни одного.
незнаю почему. Тьотя пишить есть ли Корова. Писали бы еще
но негде. До свидания оставайтесь живи здорови до моего возврата
Привет всем всем и девочкам и соседам. Ваша племянница Маруся.

70

Absender:
Надавець:
Отправитель: Danzig-Neubude
Neubude 27, 996
Tybelitz-Werk

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

6 6
DEUTSCHES REICH

DANZIG-NEUBUDE
2

An, Кому:

in:
куди:
куда: Ukraina

Straße:
Вулаця:
Улица: Kamenetz

Kreis:
Повіт:
Район: Podolsk

Dienstpost-
amt oder
Gebiet:
Область: Kamenetz

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Письмо пущено 27 июня. Здравствуйте дорогие родители Мама, мама, Уля, Фрося и бабушка во первых строках своего письма я хочу сообщить, что я жив и здоров. Дорогие родители живу я работаю у пана нас 54 чел работали во вчера Кормить дают утрь и 2 раз вобед картошка и вечером горох Пекарня хлеба на 4 дня а друг на 3 дня и 150 гр. маргарину хорошо кормят на работы много. От Нади письмо получили Дорогие мои родители перевели нас от пана на фабрику 28 июня пан нам дал за то по 15 марок бабушка пишо под названием „Fyrolith-Werk" вырабатываю платы за стаканом получаю 175 марок в месяц. с 6 часов утра встаю и до 5 час вечера работаю свободного время больше чем у пана а у пана с 6 до 7 часов дорогие родители

Absender: Anna Martinenko

b/Konrad Bur Post St. Märgen

Wohnort, auch Zustell- oder Landpostamt

Amt Freiburg i. Br.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Baden

5/IX-43 р.

Добрий день дорогі родителі, мама, сестра Таня і Оля, і любимчик Вітя! Передаю я вам свій щиро сердечний привет і бажаю вам всього найкращого у

Postkarte

mit Antwortkarte

Ukraina

Sumsskaja kreis

Dubowpasowskij raion

Dorf Karabutowo

Martinenko Evgenija

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

VII

Вашому житті.
Першими стрічками свого листа, я вам повідомляю, що я жива і здорова, чого і вам бажаю.
Життя моє проходе по-старому. Живу в того ж господаря. Листів від вас не одержую, за що дуже обіжаюсь на вас. Наверно ви мене забули, наверно я у вас була лишня. Як подумаю я про домівку, то не можу витримати своїх очей щоб не плакать. Завжди думаю вставаючи і лягаючи і з того нема нічого. З цим досвідання. Привіт низяним. А кріпше цілую вас рідна мати
Галя.

72

Absender: .....

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte
(Antwortkarte)

Anna Martinenko

bei Konrad Ruf

Post St. Märgen

über Freiburg i Br

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Baden

73

Absender: Дунja Мачвиченко
Надавець:
Отправитель:

Gemeinschaftslager Hammergrund
Ilmenau i. Thür.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повту і уряду праці писати латиськими буквами
Район, область и бюро труда писать латинскими буквами

6 6 DEUTSCHES REICH

Письмо 21/II 1943 года

An, Кому: Емельян Чаузский

здрасітуйте родные
вопервых строках
моего письма хочу
відомлю что
я пока жива і здоров
того і вам желаю что
дорогие родные напиш
-аца і папаша і
сестрічка Маня і

in:
куди:
куда: ~~Ильмен~~

Straße:
Вулаця:
Улица: Земляника

Kreis:
Повіт:
Район: Ильчивский

Dienstpost-
amt oder
Gebiet:
Область: ~~Сумска~~

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда: ~~Ильчив~~

Читай

і брайик ваш і також родные усем
передавайте привіт всевой дочки Руси
і папа і мама і видно як мас умеше
родних моусем подругам пишуть письма
і мои і кумпи і мария наумиковой Алини
немає і папіна і мод дочов Ая отвєтаю некому
чола Авам стощтук посмала і також мама
наверно я вас побачу як довашой мами пройду
А вас много мтає горобиков А живем пожвоф
ицы двести грам хлиба получаем і бруква і я
вам же описала - у нас новостей много Сто
описувать і я напіша вам усо писала щоб
получите письмо і я буду пишчи почку і чтоб
овну і опишите усо подробно і я буду писай малецкого блока
і пока досвиданя і кренко цаловаю Кулиу Ясму

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши ясно и только на линиях!

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Dunja Martynenko
Stuba 11

Gemeinschaftslager Hammergrund
Ilmenau i. Thür.

Ort:
Lager- oder
Firmen-
Stempel

№ 8129

Absender:
Назавонъ:
Отправитель: Мартуненко Катя.

Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe

14 Августа 1943 р.

Добрий день дорогі мої родні
Тато Мама чі ви там
живеньні ми декоторого часу
живі й здорові тіко плохо
що ми в куті посилаєм ми
вам од себи свій незісінький
покон я і Таня і желаєм
ми вам щастя здоровя і
всього найкращого в вашій
скушні жизні і передаю от
Надії її родним і вам і
я Надії Тьоті Льоні і Варі петі

3876

75

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду прац
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

6 6 DEUTSCHES REICH

BERLIN-KOPENICK 27.8.43

An, Кому: Martinenko Panteleimon
In: куди: куда: Selo Bischiwka
Straße: Вулаця: Улица: — — — —
Kreis: Повіт: Район: Smiljanskij
Dienstpostamt oder Gebiet: Область: Kreis Sumy
Arbeitsamt: Уряд праці: Бюро труда: Украина

VII

і родному дяді Васі дядиньці Мані маленькі шуротці
і дядькові Антонові дядині Анні маленькім діткам Тетті
Гані Уікотці і дядьковим Антоновим усім васьовиновим
Зубковим і всім родним і сусідам діду Степану Васі
дяді Тьоті діткам і душилові Тьоті орині Тьотці Натальці
Вінічині посилает всім понизенькому поклону голубдяді ст. тьоті
Гал. діт. Тятю Маточка буду писать свою жисть
мині нічого я живу постароту. А Галочка у двох з Надкою
у другому Ваг Городів Мюнхені од нас 600 кл. вони
роблять на кухні і вони усі по кухнях по одні да
по дві наші у двох і польощини у двох і похутини
у двох усі по кухнях роблять їм нічого вони неголодні
ненада плакать і журитьсяя за нами коби Господь
послав щоб ви дома були ми од вас непоучаєм нічого
а вам скілько я їх пишу і открітюк і пісьом. Ще
Галя Надя польощини Ніна Маника Лек. Манька Дан.
Бачуться кожного дня вони недалеко одні од одних
Дорогісінькі наші Тато і рідніські Мариочка неплачь
за нами живі буд. буд. дома приветь пастушить досвіда

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пишіи виразно і тільки на лініях! Пишіи ясно и только на линиях!

№ 8129

Absender: Martynenko
Надавець:
Отправитель: Pantyelemon.

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Katarina

Martinenko

Gemeinschaftsunterkünfte
GEMA-Quartierbüro
Berlin-Köpenick
Charlottenstraße 6–8

Ort:
Lager- oder Firmen-Stempel

№ 129

Absender:
Надавець:
Отправитель: Мартуненко II Катя

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

1/VIII 1943 року

Здраствуйти дорогі
рідненькі Тато мама
звіщаю я вам що ми
пока живі й здорові
тогой вам желаем
посилаем ми я Таня
і Надя по незенькому
поклону Тату мамі
і надя Тату мамі
льоні і ми всі вкупі по
вас цім

77

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду пиши
писати латиньскими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

6 6 DEUTSCHES REICH

BERLIN-KARLSHORST
-2.8.
III

An, Кому: Мартуненко Pantelemon

in:
куди: Selo Pisciwka
куда:
Straße:
Вулаця:
Улица:
Kreis:
Повіт: Smiljanskij Bezirk
Район:
Dienstpostamt oder Gebiet: Sumska
Область:
Ukraina
Amtsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

94

пишіть ответь мамочка пишіть і ви
Повідомляю я вам що Галя і Надя у двох у другому
Городі од мени 600 кл. вони роблять на кухні
живуть у домі ни влагері я од їх получила шість
пісьом я взнала як ви зрадістю виряжали їх
і як виїжали мамочка вромни те все я знаю і
що батько робили ой боже ну поки це так
жить і так робить і поки ту горільку можно пить
ой Тату Тату да що ви думаєте. да ота гірка
жить а ви про нас і не думаєте бо ніколи вам
думать. Ну тепер як получити то прощіть чі
получаєте пісьма пишіть дрібніше да більше дорогая
моя родна мамочка за нами нежуріться ми не
голодні нам харашо мамочко непачти і нежуріться
за нами живі будим то вернимось що бог дасть
тей буде просю дуже нежуріться Галя і Надя
на кухні то їм нічого а за мною ніяк і ненада плакать

Deutsch u. auf der Linie schreiben! Пишіть косо и только на линиях!

8129

78

Absender:
Надавець:
Отправитель: Martynenko Pantelemon.

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Martynenko Katja.

Ort: Berlin-Köpenick Chorolutenstosse 6/8

Lager- oder Firmen-Stempel: Der Quatuliro Bruoke 52

Zobr.
Повідомлено

Absender:
Надавець:
Отправитель: Martinenko Klowa
bei. Wunderwald.
Niderpoyritz / Dresden
Eugen-Dieterichstr. 28.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Ab

Добрий день мои дорогие родите-
ли: мамочка, папа и братик Жора!!
Разрешите мне своей открыткой
передать Вам привет и пожелать
всего хорошего в Вашей жизни.
Дорогие, многоуважаемые мои ро-
дители сообщаю Вам своей от-
крыткой о том, что я жива и
здорова чего Вам желаю, живу

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

79

An, Кому: Darija Martinenko.

in:
куди:
куда: Konotop.

Straße:
Вулаця:
Улица: Liteinaja 11.

Kreis:
Повіт:
Район: Sumy.

Dienstpost-
amt oder
Gebiet:
Область: Ukraine.

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда: arbeitsamt Konotop.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

у того-же хозяина, пока все хорошо, меня не обижают не смотря на
то, что большая семья. Дорогая моя родненькая мамочка, прошу и
тебя крепко не беспокойся за мною и не думай что мне плохо, мне здесь
хорошо, хозяева мои хорошие, простые и увежливые. Посылку какую
ты собираешься мне выслать не высылай я не хочу никакой посылки, а
если можно тебе, мамочка, что купить, то покупай и сами кушай-
те, и за меня некуда беспокоиться, я здесь буду жива и здорова, и Вас
я вас крепко прошу бережите себя, жалейте себя дает-бог война
окончится и увидимся снова. Мамочка-золото мое ты дорогая про-
шу и еще тебя не беспокойся бережите себя и Жору. Мамочка роднень-
кая, письмо какое ты писала и передавала Наташей через солдата
я получила большое спасибо и написала ответ через Ю. Якую, надеюсь
что получишь мое мамочка маленькое. А пока мои дорогие роди-
тели: мамочка, папочка и Жоры досвидание, целую вас крепко. Клева.

80

Absender:
Надавець:
Отправитель: Dorija Martinenko
Konotop. /Sumy/
Liteinaja 11
arbeitsamt Konotop.

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Klawa Martinenko.
bei. Wunderwald Paul.

Ort: Niderpoyritz/Dresden/
Lager- oder Firmen-Stempel
Eugen-Dieterichstr 28.

81 38

81

Absender: Martinenko
Надавець: Марія
Отправитель:

Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe 11/VIII 43 г.

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці писати латиньскими буквами
Район, область и бюро труда писать латынскими буквами

BERLIN-KÖPENICK 16.8.43 12

DEUTSCHES REICH

An, Кому: Martinenko S.

in: куди: куда: Wilsko Zarlich
Straße: Вулаця: Улица: Chudoniemt
Kreis: Повіт: Район: Nedrigailowskiji
Dienstpostamt oder Gebiet: Область: Cumska
Arbeitsamt: Уряд праці: Бюро труда:

лист до своїх рідненьких і дорогесіньких родитілів папаші і мамочки і братіка і невісточки і дорогесіньких сістричок і даді і дядини. перш за все дорогесінькі родітілі даю я вам свой щиросердешний привіт і низеньки і привіт. і висилаю я вам всого найлутьшого в вашій жизні і повідомляю я вам папаша

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

і мамачко. і братічок і такожи всі родитилі мої
шоя пока живай здорова чогой вам дорогесинькі
жисілаю живу я постаромму. роблю кастаромму
місті і уа умісьті. і повідомляю я вам шоя получила
одвас, 6 одк. одну оце недавно топложе що ~~[illegible]~~ братик
непрописав мині якого числа писана одкритка а топрочи
тала анизнаю скількі день і шла нунічога і тожарашо
ну папаша і мамочко прописуйти свой новості я вам
послала 2 карточки ну низнаю чі получила чіні я б. па-
паша і мамочко писалаб і що дньо я так шма одкри
ток ніде дстати дорогії додитилі прописуйти
я живи живите боя за вами дужи і дужи скучи
низнаю коли увідімось. ну писать єшо такі неуст
ки досвідання цілую я вас нищотко разпапаша
і мамочко і братічка і сестричок і дадьо і дадиню і пмиміньят
нашу і надю пока досвідаюся. ваша дочка. Марія 2.

82

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Maria

Martynenko

Ort:
Lager- oder Firmen-Stempel

Gemeinschaftsunterkünfte
GEMA-Quartierbüro
Berlin-Köpenick
Charlottenstraße 6–8

Absender:
Надавець:
Отправитель: Martynenko Maria

Gemeinschaftslager
Eberswalde Mitte
Eberswalde
Heckelmacherstr. 19-20
Tel. 2251/335

A5

Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe

VIII-43 года.

Добрий день моя дорога мамо і сестра Тамара. В перших строках я вам повідомляю що я нахожусь іще жива і здорова того й вам желаю найлучого вашій жизні. Мамо я хочу знати як ви там живете, як упорали город, як провели

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і району працівники писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда писать латинскими буквами

5

Deutsches Reich
6
Pf.
Briefmarken
Ausschneiden

An, Кому: Josefa Kalinowska

in:
куди:
куда: Grozab
Straße:
Вулаця:
Улица: Pilnowa
Kreis:
Повіт:
Район: Вітебська
Dienstpostamt oder Gebiet:
Область: Witebsk
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда: Woroschba

Zurück

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

літо без мене. Мамо я вам писала почтівки, а від вас нічого не получаю. Чи ви їх не получаєте чи промене вже і забулись, що я у вас була. Мамо дуже я скучаю по домівці не можу ніяк привикнути, як згадаю, що дома було то заплачу гірко, то всьодно нічого не помагало. Мамо роблю я на фабриці робота неважка й недуже трудна. Мамо прошу я вас пропишіть як та наше тьотя Юля. чи Колю не забрали. Ну все нічого якось треба пережить живи будем побачимось. Стіни довідання. Мамо необіжайте тамари і самі себе пеаліїте. Мамо передавайте всім привета Ненї. і всем останім довідання жму всем руку і цилую кріпко. Маруся.

84

Absender: Yosowa Katerina
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Martinenko Maria

B 14

Ort:
Lager- oder Firmen-Stempel

Gemeinschaftslager
~~Eberswalde-Mittel~~
Eberswalde
Wilhelmstr. 13–20
Tel. 2751/335

Absender: Мартиненко Мирослав
Надавець:
Отправитель:

Ostarbeiterlager
Weimar/Thür.
Großkromsdorferstraße

Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда писать латинскими буквами

6 6
DEUTSCHES REICH
WEIMAR
21.8.43

An, Кому: Мартиненко Ганна
in: куди: куда: Ужгород
Straße: Вулаця: Улица: вул. Горіховська
Kreis: Повіт: Район: Ужгородський
Dienstpostamt oder Gebiet: Область: Ужгород
Arbeitsamt: Уряд праці: Бюро труда:

Открытка /гущена із Германії На украйну 18/VIII-43 От вашого Сина Михайла Івановича Мартиненка шлю Я вам свій скучний привіт і жилаю вам всього найлучого у вашій Жизні Я вашу Открытку получив 16/VIII 43 за яку очень благодарю вам Ва писали щоб прописав Висилаю вам фотокарточку зміне і 2 · другі

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Де Іван Кузьмич і їх товариші мої Іваном попав між
молодих отправили їх на роботу до пана на роботу
Апопівщан усіх отправили тоже на роботу до пана і я
тоже був між ними а тоді мене за вирнули назад і ми
колу бандурку ми остались тільки з миколою в лагерях
так побалезні думали що одішлють до дому тоді мене як
слесаря заброили назад вод а микола остався в лагерех ну
незнаю девін бо я вісіхав за 22 кілометри от того лагеря
в другий город передаю я вам усім по низькому поклону
синові вані мищі жині Варці і Маманці і передовайти усім
родичам і сусідам по низькому поклону я вам писав щоб
вислали табаку я з 25 травня по 15 серпня получив 118 марок
грощей і вей розходую на кормо виданим нам тілоки приїхали
...гері то получив я штани рубашку і тужурку одяг за все 31 марку 50 ф
...м досвіданія жду ответу я соловей летов

87

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Мазурченко Микола

Ostarbeiterlager
Weimar/Thür.
Großkromsdorferstraße

Ort:
Lager- oder
Firmen-
Stempel

Absender: Eleni Martinenko
Надавець:
Отправитель: Tangermünde a/Elbe
Kreis Arbeitseinsatzkreis
Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe: Stendal

Здравствуйте дорогие родственники. Шлю вам привет. Боря, братья! Шура, Витя и Ванечка. Первым делом своим я должна сообщить что я приехала в Германию в город Тангермюнде благополучно 4/VII-43 г. Работаю я на сахарном заводе

88

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда писать латинскими буквами

An, Кому: Jakimenko Borja

in: куди: куда: Konotop Stadt
Straße: Вулаця: Улица: Zschaikowskaja № 13
Kreis: Повіт: Район: Konotopskij
Dienstpostamt oder Gebiet: Область:
Arbeitsamt: Уряд праці: Бюро труда: Sumeskaja

Zurück

DEUTSCHES REICH

Работаем мы с Олей моей подругой в тесте.
Работа не трудная. Кормят нас здесь хорошо
в день дают 300 гр хлеба, кофе, масло, и раз
в день приварок. Здесь работаем с 6 утра до
10 утра, и 11 до пол четвертого, а в субботу до
12 часов и в неделю целый день гуляем.
Тётя Сеня я написала одной открытку
но ответа не получила, и вас очень прошу
напишите мне сразу, когда получите. И
еще я вас прошу напишите мне Верин
адрес я буду с ней переписываться. Так же
мне пропишите все ли в порядке в моей
комнате. Еще я вас прошу напишите мне
как мама себя чувствует. С тем до свидания
целую крепко. передавайте всем привет. Шура.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пишите ясно и только на линиях!

90

Absender: Elena Martinenko
Надавець:
Отправитель: Tangermünde a/d Elbe
Zuckerraffinerie Kreis
Stendal

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту, району, району
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

6 6
DEUTSCHES REICH

TANGERMÜNDE

Ап, Кому: Mariaj Martinenko

in:
куди:
куда: Stadt Konotop

Straße:
Вулаця:
Улица: Putiwelskaj №37

Kreis:
Повіт:
Район: Konotopskij

Dienstpost-
amt oder
Gebiet:
Область: Sumskaj

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда: Ukraina.

Здравствуйте дорогие родители: Папа, Мамочка сестрычки: Лидочка и маленькая Зинка. Первым своим долгом я спешу сообщить, что я жива и здорова чего и вам от всей души желаю. Мамочка я уже

тебе написала 2 открытки в них я писала
как я живу здесь, как нас встретили здесь.
но я не знаю получила ты их или нет.
Мамочка я тебе пишу, что я живу хорошо
Работаю я на сахарной фабрике, работаем
мы с 6 утра и до 4-часов с 10 до пол 11 пере-
рыв. Мамочка я уже тебе послала фото
Тамарой Вороной, но это фото не
очень хорошее. Мы гуляем с девушками
с фотографироваться то я тебе вышлю
Мамочка пиши мне, как можно по
больше. Мамочка передай моей свекрухе
то, что она просила. и также от меня го-
рячий привет. С тем до свидания целую крепко вас
привет всем. Вышлы дэньгы [illegible]

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пишы ясно и только на линиях!

92

Absender: Elena Martinenko
Надавець:
Отправитель: Tangermünde a/d Elbe
Zuckerraffinerie, Kreis
Stendal.

Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і управління писати латинськими буквами
Район, область и берег Волга писать латинскими буквами

6 6

DEUTSCHES REICH

An, Кому: Praskowdj Kimaï

in: куди: куда: Stadt Konotop

Straße: Вулаця: Улица: Bazarna №14

Kreis: Повіт: Район: Konotopskij

Dienstpostamt oder Gebiet: Область: Sumskaoj

Arbeitsamt: Уряд праці: Бюро труда:

Здравствуйте дорогая сестра Паша. Первым долгом своим я тебе сообщаю, что я жива и здорова чего и тебе желаю. Паша я приехала благополучно в Германию в город Тангерминдер здесь я живу хорошо в нашем

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пишу красиво и только на линиях!

живем в комнате 6 девушек: Оля Рудик, Тоня Лифарь и Тамара Воронина. Паша я работаю на фабрике сахарной работа не тяжелая, работаем с 6 утра до 4 часов в субботу до 2 часов в неделю гуляем. Идем гулять в город или на реку Эльбу. Река очень хорошая Паша здесь много парней есть. они ходят к нам гулять Паша очень здесь весело но конечно лучше чем дома на Родине жить Паша пишем нам так живешь с кем встречаешься много ли в нас мужчин, вновь занята комната или нет. Паша передавай всем привет и также „Котыку." С тем до свидания целую крепко вся. „привет всем твоя Лена

Absender: Martynenko Olga
Надавець:
Отправитель:

Ausländerlager
Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe
Berlin-Baumschulenweg
Köpenicker Landstr. 208-18

Добрий день Мої рідні
ні тато, мама, сестри
ки і братик
Мамочка, я вас повідом
ляю, що я жива й здо
рова чого й вам бажаю.
Мамочка, я від Сонї ли
ста одержала з листа
я взнала, що вона по
пала до хазяїна робо
ти

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область і бюро труда
писать латынскими буквами

An, Комуу: Martynenko Korny
An:
куди: Ukraine
куда:
Straße: Sumsk bezirk
Вулаця:
Улица:
Kreis: Glinsk rayon
Повіт:
Район:
Dienstpostamt oder Gebiet: Dorf Andrijaschiwka
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

в неї багато вона дої 4 корови вбірає жиша
Колонії є декілька дівчат і хлопців. більше
я від неї нічого не взнала. Мама Сьогодні не
діляя я її провела лучше не може бути!
я Сьогодні себе почувала, як колись ми жили
в Харкові. я встала, одержала суп, поїла потім
наварила товченки і були в мене малосольні
огурчики. в коріддорі радіо грає поїла картоп
ку на други кавун на вечерю суп зварила
після пішла гулять гулялось дуже добри.
Мама, я посилаю вам свою фотографію
я не знаю чи ви її одержите чи ні я б ду
же хотіла щоб ви її одержали. Сонін адре
Karl Hofebelt osterhorn über Elmshorn Hol
stein. з цим зпобачення ваша Оля 5/9-43

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пишіи ясно и только на линиях!

96

Absender: Martynenko Karnij
Надавець:
Отправитель: Ukraine
Sumsk Bezirk Glinsk
rayon Dorf Andrijaschivka

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Martynenko Oega

Ausländerlager
Berlin-Baumschulenweg
Köpenicker Landstr. 208-18

Ort:
Lager- oder
Firmen-
Stempel

2/8-43.

Absender:
Надавець:
Отправитель: Мартуненко Ольга

Ausländerlager
Berlin-Baumschulenweg
Königsicker Landstr. 208-18

Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту, уряду праці
~~писати латинськими буквами~~
Район, область и бюро труда:
~~писать латинскими буквами~~

BERLIN 97
6 6
DEUTSCHES REICH

An, Кому: Мартуненко Корній

in:
куди: Ukraine
куда:
Straße:
Вулаця: ~~Sumsk bezirk~~
Улица:
Kreis:
Повіт: Glinsk rayon
Район:
Dienstpostamt oder Gebiet: Dorf Andrijaschiwka
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

чи ні я не знаю, як одержити то зразу напишеш то я ще вишлю. Впісь ні я майже нічого не писала з метою щоб скоріше дошло. Мама, я шлю вам фотографію з своєю подругою сама вона з Бобрика. З цим досвіданя. Привіт усім рідненьким і цілую всіх безцотно раз Оля 2/8-43р.

2/8-43

Absender:
Надавець:
Отправитель: Martynenko Olga

Ausländerlager
Lagerstempel Berlin-Baumschulenweg
mit genauer Königsdicker Landstr. 208-18
postalischer Angabe

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту, уряду праці писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда пишать латинскими буквами

BERLIN 97
6.8.43 14-15
6 6
DEUTSCHES REICH

An, Кому: Martynenko Kornij

in:
куди: Ukraine
куда:
Straße:
Вулаця: ~~Saumsk Bezirk~~
Улица:
Kreis:
Повіт: Glinsk rayon
Район:
Dienstpost amt oder Gebiet: Dorf Andrijaschiwka
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

чи ні я не знаю, як одержити то зразу напишеш чи я ще вишлю. Впісь ні я майже нічого не писала з метою щоб скоріше дошло. Мама, я шлю вам фотографію з своєю подругою сама вона з Бобрика. З цим досвідання. Привіт усім рідненьким і цілую всіх безцотно раз Оля 2/8-43 р.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Добрий день тато, мама, сестрічки і братик
в перших строчках свого короткенького листа
я вас повідомляю, що я жива і здорова чого й
вам бажаю. Я від вас одержала открітку з отк-
рітки узнала, що соня поїхала до німеччини,
це правда не приємні новинки та що зробиш. Мама,
ви пишете чого люба потата за Гаргін це питан
ня для мене трудне як приїдемо тоді розкажемо
одним словом захотіла попрацювать у газетні. Так
вона й рушила анкету. Мамочка, оце пишу вам откри
тку бо не знаю удастся це писать чи не знаєти за
раз військовий час сьогодні листи ходять, а завтра ні
сьогодні ми живі, а завтра не відомо. Мамочка, перед
цією откритною я послала листа з Марками чи ви їх одержали

Absender: Надавець: Отправитель: Martynenko Korný
Ukraine
Sumsk bezirk Glinsk
rayon Dorf Andrijaschiwka

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Martynenko Olga

Ausländerlager
Berlin-Baumschulenweg
Köpenicker Landstr. 208-18

Ort:
Lager- oder Firmen-Stempel

100

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Gemeinschaftslager VI für Ostarbeiter
Lager Marie
über Bitterfeld

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латиськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

LAGER MARIE über BITTERFELD
10.8.43

DEUTSCHES REICH
6 6

16/IV-43г. Здравствуйте дорогі родичі Мама, тато і сестра з сином Вовою. Я сообщаю вам що я доїхала в Германію харашо і приїхала в город Біттерфельд 3/IV. Я роблю на заводі Верк. Робимо 8 часов, їдим дванцять тричі. Я догнала в Конотопі своїх людей

An, Кому: Maria Sokolna

in:
куди: Nikolaji
куда:
Straße:
Вулаця: dorf Nikitowka
Улица:
Kreis:
Повіт:
Район: Trostjanez
Dienstpost-
amt oder
Gebiet:
Область: Sumska
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Дуню, Зіну, Марусю, Марусю, Нацьку, Галю, Шура і я живемо з ними в одному байраці. Нас оформірували: дали комбінзони, 2 одіяла, валети і постель. Я дуже скучаю за домом, ну не журітеся ми скоро приїдемо. Нам робота попала хороша: точимо алюміній, а наші люди попали хоч гарами їм журне. Я тут уже привикла у мене є ще домашні харчі, бо нас у дорозі годували харчами 1 хліб на двоє і мед або сваву. З цим досвіданія цілую тата, Малу, Марфушу і Володю. Привет також Гайланові, Чуманові, Гослогузі і Корові. Прошу Вас не рвіте зайців годуйте поки приїду я. Досвіданія я остаюсь жива й здорова. Цілую Вас всіх і сусіді родичів. Я в Польщі зустріла Красюк. Веру живе в хазяїна. Досвіданія. Катя.

101

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому:

Gemeinschaftslager VI für Ostarbeiter
Lager Marie
über Bitterfeld

Ort:
Lager- oder
Firmen-
Stempel

102.

Lida Marunitsch

Absender:
Надавець:
Отправитель: Henrich Kleid
Holzbach 46
в Зімтчи Winstrig.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

одкритка пущена 19-43 р.
Бери чим писать вим
листа передаю я всім
свій чисто-сердечний
привет і желаю всього
найкращого в твої ваші
молоді жизні мамагна
Вітя Коля бабуся і
дядина і Петя Ваня.
Ну мамагна пери

Postkarte
mit Antwort

Holzbach

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

6 6
DEUTSCHES REICH

An, Кому: Marunitsch Маруніч Марусі
in:
куди:
куда: Stadt Romni
Straße:
Вулаця: Kulischiwka
Улица:
Kreis:
Повіт: Welrigailow
Район:
Dienstpost-
amt oder
Gebiet: Зимска.
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

за все повідомляю що я би в мене просили
фотографію мені мамаша кого открытки
послать не можна так я послала дядї
Миколї Дяковому у письмі і казала щоб
передали додому ну незнаю він мені дав
ответ ну про фотографію нїчого не пише.
взяю далї. Ну передаємо ми з Гальокою вам
по незенькому привету і шлемо вам
жить як нам кращє дїждать нас додому
подивать жиїх одужять Сашїку і так далї.
Ну мамаша я вже писала вам що робіть
в хазяїна всї перевели з мая. Роботи дуже
богато ну і їсти досить. Ну з тим
досвідания. Жду ответа з нетерпенїям.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пишіи виразно і тільки на лініях! Пишіи ясно и только на линиях!

Absender:
Надавець:
Отправитель: Martschenko Wassili
bei Zenski
Deutschreich
u. Ordensburg.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Лист пущено 30 Серпня
Здрастуйте дорогі родітелі
і жена Марфуша і дєті
Лара і Наташа і передало
вам свой прівєт і ещо
прівєт Тятяні і Мамані
Галі і Міші і Юлюй і Кулю
і Валі Олексієвну і сообщало
вам що я ваш Василь
нахожусь жив і здоров
Галі і вам желало

5336 144

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

Zurück an:

An, Кому: Martschenko Марфа.

in: Slobidka
куди:
куда:

Straße:
Вулаця:
Улица:

Kreis:
Повіт: Talalajewka
Район:

Dienstpost-
amt oder
Gebiet: Jumsko
Область:

Arbeitsamt: Ordstkommendatur Romny
Уряд праці:
Бюро труда:

Ortsbuchstabe

Anschrift unleserlich

ORTELSBURG
30.8.43.-8
DEUTSCHES REICH

7280/1

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Я нахожусь в германії у господаря ближче
одтелім на 500 кілом їсти що хліб і дох-
ліба годують 4-5 раз надем робити трохи
важко нету щодома з коней 14 ш скоту 32 га
землі ко ложеле недалеко колодиці і тепаш
о мелькоших і зрадгоету новосіл Анісімов
Вімеон бачимось кожну неділю дорогая
моя рідуща за много не бійтесь я
живу нічого собі і з теплого відалось
пісмочки на тіши мені ответи як вы
живете і що с вами і як ніпрамлє
Кончаю бо я і здумок як і ти з нами проходу
не жаріться скоро будем бачитись много
остойтесь живі здорові до свідання

Мартенко В. І. 8 VIII-30-43

105

Absender: Martschenko Marfa.
Надавець:
Отправитель: Dorf Slobidka.
Kreis Talalajewka Gebiet Sumsk
Ortskommendatur Romny.

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Martschenko Wasia
Bei Zerzki
Deutschreich

Ort: U. Ordelsburg.
Lager- oder Firmen-Stempel

3665 106

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Gemeinschaftslager Heidefeld
Rathenow/Havel
Milower Landstraße

Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду прошу писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда пишать латинскими буквами

6 6 DEUTSCHES REICH

Кіевно пущене 22/8 ск.
1943 года
здрастуйте дорогі
родітелі Каташа Мотя
Шура Ваня Бабушка
Шура Віда Федя Люта
і всіх останніх родних
і знакомих Кери за
всі я хочу собщить
що я на цей час жив

An, Кому: Martschenko Grigory

in:
куди:
куда: Ukraine

Straße:
Вулаця:
Улица: Seljanska 4

Kreis:
Повіт:
Район: Krolewez

Dienstpostamt oder Gebiet:
Районний уряд:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда: Sumi

Gemeinschaftslager Heidefeld
Rathenow/Havel
Milower Landstraße

VII

і здоров що я жив здоров чого і вам желаю
пісем я одвас получив 6 а вам нину своє
но вже другий місяць я нополучав одвас
пісем но незнаю чи недохо-дять чи непишете
ви питали яка робота на стоітельстві
то робим дома деревяни робота не тяжка
ви писали що федя на роботі но чим він
там робить но напрасно. чи тато роблять
на путі іщо чи есть норова пишіть які
новості як дойде пісьмо як получите
пісьмо то пишіть о-твет бо нема чого
такого писать борис і ратників нікольай
роблять у хазяйнов остем до-свіданія
крепко цілую тата Маму Жину Ваню 22/8 недільня

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пишіть виразно і тільки на лініях!

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

107

An, Кому: Martschenko Wasily
Gemeinschaftslager
Heidefeld

Ort: Rathenow / Havel
Lager- oder Firmen-Stempel Milower-Landstraße

Gemeinschaftslager Heidefeld
Rathenow / Havel
Milower Landstraße

108

Absender: Ятна Ягоровна
Надавець:
Отправитель: Марченко

Lüdenscheid

Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe:

Добрий день мої рідні Тато Мама сестричка Люда і братік Петя
Поздоровляю вас з тим днем в котрий получите мое письмо і посилаю вам свій гарячий скучающий привіт і желаю вам якнайкращої жизні і бути здоровим і щоб ви дождались мене в свою рідну хату і повачитись з вами. Повідомляю вам що я на цей час жива й здорова чого і вам желаю. Я живу й роблю на фабрицї роблю за станком робота легка і чиста квартира теж хороша і чиста нас тут 15 дівчат 6 каменських 5 ховяменских і нас дві Тамя і я, живемо харашо

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда писать латынскими буквами

LÜDENSCHEID
-3.3.43.-12
6
DEUTSCHES REICH

An, Кому: Martschenko Jagoch
Марченко Ягор
Ort, куди: Dorf Krasnostaw
Село Красностав
Straße: Вулаця: Улица:
Kreis: Повіт: Kreis Borsna
Район: Район Борзна
Dienstpostamt oder Gebiet: Tschernigow Gebiet
Область: Черниговская область
Arbeitsamt: Уряд праці: Бюро труда:

одежа в мене є а також і обув, то прошу вас по мені не журіться
не гадка, а живіть як найкраще і бережіть свого здоровя. Повідомляю
я вам, що я ваші письма получила і зараз же дала ответ, а оце знов
получила одну открытку яку ви писали 3/VI-43 р. і оце 1/VIII пишу ответ
Дуже я вам дякую за ваші письма, я була дуже рада, читала неколько
раз і плакала. Я дуже скучила за вами, хочу подачить вас всіх. Дуже
кортить додому крильми вилетіла аби були, ой хочби, хоч один день по-
бути дома та подачить як ви живете. Висилаю я вам свою фотокар-
точку здфотографірувану в трох, а Галя Кривощея і одна ховмен-
ська Саша, обсічічних родичка, вона мені і письмо пише я її погросила
Тату ми з своїм директором вислали вам документи на комендо-
туру № 47479 щоб ви получали щомісячну допомогу то добивайтеся
як небуде то пишіть нам, і написали письмо на комендатуру. Прошу
вас мої рідні пишіть мені письма закрити марок нема да. Опису-
те все подробно, як ви живете, як ваше здоровя, яка погода у вас
на Україні у нас тут хороша погода проходять дощі жнуть жито
може в вас чутно коли нам додому, а нас тут кажуть по
окончанню війни. На цьому кінчаю. Передайте привет ваш
родичам, тьоткам і всім моїм подругам. Досвідання. Галя Мар-

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно і лише на лініях!

110

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Anna Matsenko.

Lüdenscheid

Ort: Westfalen

Lager- oder Firmen-Stempel

Postfach 181

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Ми тут родичі у нема
ка поки і'ну я вам уже
писала а тепер нидуду скоро
кончим картошку вибірать
ну етом досвідання пишіть
листа поскорей чисти від
вашої доки зам'є
прувет з гер Ма
ми
Україна

DER FÜHRER
KENNT NUR KAMPF,
ARBEIT UND SORGE.
WIR WOLLEN
IHM DEN TEIL ABNEHMEN,
DEN WIR IHM ABNEHMEN
KÖNNEN

Намоб мамі від зам.

Ab

Postkarte

DEUTSCHES REICH 6

10.9.43.8-9

Ukraina

Gebiet: Sumskoe

Kreis: Smilitsi

Dorf Besedinka

Martschenko Micha

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Лист пущено 9/IX-43 року. Вересня.

З далекої сторонки! З далекого краю
Я вам мої рідненькі листа посилаю
Попереш чим листа пишеть спішу вам
мої рідненькі привет придаєть усім
родичам і знайомим і далекими.
Привет татові мамі Наташі галиноч
братікові нивістками і нибожятками
коліпаші. Наступні привет сестрі
мані придавайте привет дідові бу
бабі Анголині і їхніх дітям і усім
сусідам дідові димянові і бабі зарит
доброго здоровя мої родні тато і мама
Наташа! нибожятко галя як витаєм
проживаєте я тут живу у гуні єторо
сама без роду. Хоч змостута в воду.
Я тут уже збагатьма списалася
З галиною Олею від кані Шостопалової
открытку від володі від Шикоми дроб
від братика Лихна петра получила
письмо і від Марфи пеленкової. Марус
Шумненков від багатьох від анголини
я теж получила открытки а більше
ніхто не получив сама я та пикарів
дівчина и вам уже багато писала
а від вас не получала ні як.

Absender: .....

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

DER FÜHRER
KENNT NUR KAMPF,
ARBEIT UND SORGE.
WIR WOLLEN
IHM DEN TEIL ABNEHMEN,
DEN WIR IHM ABNEHMEN
KÖNNEN

Postkarte

Schönhof bei Dt. Eylau
Kr. Rosenberg (Westpr)
Marschenro Anna

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender:
Надавець:
Отправитель: Martschenko Anna № 325.

Ausländerlager
Schönebeck E 3
Magdeburger Str. 117

Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe

7/IX 43 г. Открытка от вашої дочки Нюри до всіх родних Мами Шани Вали Володи Бабушки Дедушки і до всіх родних Здрастуйте родная Мама і сестрички і братик бабушка дедушка і тьотка і все моїх родних Мама я хочу вам сообщить що я жива здорова желаю вам родная хорошаго на чужой країни всем родным

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці писать латинськими буквами
Район, область и бюро труда писать латынскими буквами

SCHÖNEBECK 113
09.9.43-12
DEUTSCHES REICH

An, Кому: Martschenko Evhenij
in:
куди:
куда: Sumskaj oblast
Straße:
Вулаця:
Улица:
Kreis:
Повіт: Hlychowski raion.
Район:
Dienstpostamt oder Gebiet:
Область: Dorf Slipovod.
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Мама я отвес получила открытку одну абоя цели
письму открыток бальотно Мама я знаю де знаходи-
ім із питрам мама я знаю як всіді хорошо мама до-
нас приїздили дивчата Валя Маня і що приїдуть
айще приїде Марусе Мама я взнала Пигрикову
пасинку Марусу то вона пише що родник живуть
настарам мастн тьота нижнурицк Баля іздит-
ім живе тьотя як а ізала то ли козали що будуть
турбаваца пожалуста я прошу Мама пали ни ни зиу-
рится бирижит сами себе і дитак мама я знаю
багато дивчат своїх мама що взіла здаму все цілі
і в отцури і в проти мама желаю вам с родника
іздоровя мама цратво небесне покойцум папи
лігко лижать ну мама пока всего хорошого
і цілую і цілую всех своїх родних бальотно раз чу-
жеду ответа от своїх родних писала доня ра

114

Absender: Ukrainer Sammelplatz.
Надавець: Hlechowzi raion.
Отправитель: Dorf Slizowod.
Marfschenko Ewhenij

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Martschenko
Anna № 325.

Ort:
Lager- oder Firmen-Stempel

Ausländerlager
Schönebeck E 3
Magdeburger Str. 117

3 374

115

Absender:
Надавец:
Отправитель:

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Добрий день папа мама і
сестричка міля Льоня Катя
зят Ваня Наця пишемшу
Тася і тьотя Галя і мало
жрицена дядя Яшка дядь
устя сестрицу Суся соня
Братік Ваця звиняти що
могли кому шнатисало
папа я живу пока харашо
ну тілки й того що заби
ли дужи скучно папа мама

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і району прав
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

An, Кому: Juan Martschenko

in:
куди: Marjaniwka
куда:

Straße:
Вулаця: Kostyani
Улица:

Kreis:
Повіт: Siniwska
Район:

Dienstpost-
amt oder
Gebiet: Sumska
Область:

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

VII

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

сплитиця Міля Брати Льоня Катя Тася Наця Ваня
кажду ніч снитиця усі рідні сьогодні міні сполнилася
26 років 27/VII-43 року як получити то узнайти
скільки міні років папа пишіть новоєні які увас
чі Братік дома чі шма нуя дуже изо шма
бо міні так тут думається папа я вам ужа
скілки писала ну а міні відна усього прийшла фроська
2 получа папа і мама пишіт як ви живите чі
дужи плохо чі харашо я як прийди шпіталя
то виплачу увесь день бо ужа дужи скучна
пишіть я яка пилінця моя чі дужи скучна
за своєю жрицяною цілую мацотно раз узубки
папа мама Міля Льоня Катя Тася Ваня Наця
досвідаціе усі рідні мої жду ответа я як соловейчик
і пишіт чі Братіки дома чі шма і Ваня досвідаці

116

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Priska Martschenko
Ditzingen b. Stuttgart

Ort: b. Karl Maier
Lager- oder Firmen-Stempel
Württemberg

№ 3444

117

Absender: Lager Hartenbauer
Oberbruch bei Aachen

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Здравствуйте мои дорогие
родные Мама Леня и Леночка
Марфуша из своими детками
Шурой и Васичкой и
все остальные спешу сообщить вас что я пока жива
и здорова чего и вам желаю
от души и серця своего.
Открытку я получила
20 июля 1943 за которую
я очень и очень благодарю
только не знаю почему
Лена так мало написала
и не чего не описала как
вы там живете кто вернулся
домой из родных и как

Postkarte
mit Antwortkarte

6 6
DEUTSCHES REICH

Уважаемая
Зинаида!

AACHEN
17.6.43

Ст. Шевченко
№ 6

Мартченко Н. И.

Arbeitsamt Sinzig

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

А вообще я непредставляю как вы там живете
в двоем с Женой дорогая моя и незабываемая Мамочка
какие только вы переживаете трудности. Дорогая
Мамочка обо мне меньше всего безпокойтесь потому
что я живу ничего как говорять свет не без добрых
людей, я работаю между хорошими людьми, которые
меня не обижаеть, я и дома когда работала так
меня все уважали на работе, здесь тоже.
Я работаю по старому как я вам уже писала
уже и надоело и наконец я дождалась хоть малень
кого света вы пишите что у вас все хорошо, а мне
снятся плохие сны, я уже не знаю правду вы
мне пишите или нет пишите все не чего не
скрывая как живет мама из своими детьми
куда он написет он письмо по этому адресу через
немца. Дорогая моя Мамочка может вы безпокоите
зс мое здоровья так как я вчера почту большая сигна
мое здоровья нечего з горлом пока благополучно.
Если вы-б прислали мне письмо не открытку через
через знакомого немца, я-б тогда вам все написала
письмо и прислала свое фото из новой прической.
А пока до свидания, до свидания я никогда не забуду
ваших страданий целую всех

Absender:

Wohnort, auch Zustell- oder Leitpostamt

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte
(Antwortkarte)

Deutschland

Lager Hartenbauer

Oberbruch Bez. Aachen

Martschenko Sina N 7444

Lager Hartenbauer
Oberbruch Bez. Aachen

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Absender: Marschenko Iwan
Падавець:
Отправитель: An Name
Sermuthshain Kreis
Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe
Lager Bach
L – Mitte.

Ab
Hartmannshain

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

GREBENHAIN
28.6.16-17
DEUTSCHES REICH

Ап, Кому: Погодченко
in: Параска Іванівна
куди:
куда:
Straße: Житяка область
Вулаця:
Улица:
Kreis: Зіньківський район
Повіт:
Район:
Dienstpost-
amt oder Село Ковіаде-
Gebiet:
Область:
Arbeitsamt: нез
Уряд праці:
Бюро труда:

Житяк
Житяк
Hartmannshain

Я тебе прошу щоб ти мене не сполись ти часи одни минути чуло мислуки щоб сели насуди нами щонабуло пирирас чіпаранку отоль слеса нижнюку щоговрив дітьдя кривий чуло раз слоя сусуди нашя нисьмі родали ожидиск ро прилечу дкдомі чоголуски нечів дилеки насиреснуки сіїки досовроса прилиш, прилиш

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

1943 № 7, 28 Письмо від мирчика Івана
Степановича Пораслини Іванівної Городничи
впервих сроки моє мите Становлячо
моя теперішнє здоров чого, штоби нимаєро моя
Дорогая пишуна впервих привіт от свого, щирого
серця злубовю також маленьки вищуки сиротчу
тепер напишу я живу пока мичиво государ
ственного хлеба 300, грам уризи приварок
работаю на фабрики виходи від постоя
нерошу костюм рабочий остіньо зарабатую
5 марок вмісяц новостів в маяках більши
прошу твоя моя тапишуна напиши якти
там живеш який огород чіти можи
мивчистуйіли тописи сьіло откритоко
нижнійволи мимиш Дорога нисучого зноїпра
во Описуй тамы своя знав тамитаюся
сами простого поразите мо нисуав нижни
тепер напиши всьо новости Домаш сон
присновсе почемнії во Опиши Прирасай
привіт всим сестрам моїм побачиш

120

Absender:
Надавець:
Отправитель: Horodnescha Garasska Iwanowna Sumska oblast. Seniwskei raion. s. Koliadenesch

Hartmannshain

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

6 6
DEUTSCHES REICH

An, Кому: Marschenko Iwan

An Name Bermuthshain Kreis Lauterbach (ober-Hessen)

Ort:
Lager- oder Firmen-Stempel

L — Mimi

Hartmannshain Grebenhain (Oberhessen)

Absender:
Надавець:
Отправитель: Martschenko Iwan
Deutschland
Wesseling 13/Köln
Hindenburg str 58
lager

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Письмо пущено 25/VIII-43 г.
Здравствуйте дорогие
родители мамаша и папа-
ша. Беру чем писать
передаю свой пламенной
привет и крепко цилую вас
свобщаю, що я ваше вто-
рое письмо писаное 28/VII
получил 19/VIII-43 г. за
которое очень благодарю
и свобщаю, що мы уже

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латынскими буквами

Umschrift

WESSELING (Kr. Köln)
24 8 43 17
6 6
DEUTSCHES REICH

An, Кому: Martschenko Jakow

in:
куди:
куда: Zebedin

Straße:
Вулаця:
Улица: Novo - Kumeschna 15

Kreis:
Повіт:
Район: Zebedin

Dienstpostamt oder
Gebiet:
Область: Sumer VII

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда: Zebedin Komandatur

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

знали що дівчата яких ви описали мы вже знали бо налажили переписку з Климиковой Тамарой. Мамаша і папаша вы турбуєтесь об одяги то я все маю купів здесь пальто хороше, штаны, подшок, тухли, 2 сорочки для недели и больше здесь я забезпечен всем. Работа легкая, кушать досыть, гулять, кто сильки хоче, приходим с работы в 5 часов вечера и идем кто куда хотить, гуляем до 10, 11 часов а если хоттим то гулячі и до утра, живем очень хорошо. С 1/IX идем у отпуск на 8 день у Германию Папаша, я вам высилам уже вам 4 фотографий Папаша, пишите адреса друзей которые в Германии и напишите где работает Павлуша и пусть он напишет мне открытку. Передавайте привет всем друзям, родичам и знакомым. Отписывайте как живет тетя Маня. Пишите письма по чаще. Целую вас. Мартек 20/VIII.

122

Absender:
Надавець:
Отправитель: Martschenko Jakov
stadt Lebedin
str. Novo-Kurhetschna 15.
Gebiet Sumer

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

Deutschland

An, Кому: Martschenko Iwan
Wesseling b/Köln
Hindenburg str 58
C. F. W. AG
Lager

Ort:
Lager- oder
Firmen-
Stempel

123

Absender:
Надавець:
Отправитель: Marschenko Иван
Bauer Nr. 17.

Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe

Ostarbeiterlager Steyerberg über Stolzenau / Weser

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці писати латинскими буквами
Район, область и бюро труда писать латинскими буквами

STEYERBERG über STOLZENAU (WESER)
8 3 12
DEUTSCHES REICH
6

An, Кому: Marschenko Hanilo.

in:
куди: Макеєво
куда:
Straße:
Вулаця:
Улица:
Kreis:
Повіт: Schostka
Район:
Dienstpost-amt oder Gebiet:
Область: Sumy
Arbeitsamt:
Уряд праці: Ukraina.
Бюро труда:

Zurück

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Добрий день или вечер дорогий мой
родный Мамаша и Папаша братик
Марыся Верочка Маня Варочка я живу
так две літры супу 350 грам жолоб
15 грам масла літру молока это
насутки картошка и сир это через
день саржар 100 грам наседню білого
верхне нищо есть рубашки йуревайки
ситіхи это мой стан живу Папаша
и Мамаша новестей мне нету вы
пишите свой адрес берегіть у нас
передавайте привет всим родным всим
суседам у нас известно посылки можно
посилать но пожа досвіданья.

28/2 43 года.

Absender:
Надавець:
Отправитель: Marschenko David
dorf. Makowka
Raion Schoskwa
Geb. Sumy

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Marschenko Iwan
Bat. „A" Grube N 3.

Ort:
Lager- oder Firmen-Stempel

Ostarbeiterlager
Steyerberg
über Stolzenau / Weser

Absender:
Надавець:
Отправитель: Iwan Прибєгемто

Landsberg (Warthe)
Lager Kesselstraße
Schließfach 108

Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe

geprüft

Лист Кущи 7/8-43р
оп Вашего сына
Марченка И Л своим
Дорогим и любящим
Родителям. Передаю
вам низкой поклон
всей семі и дітям
Тоні и Шурі и
Целующаю вас
пока жив здоров
работаю также на
Хвабрики

3867

125

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

6 6

DEUTSCHES REICH

WINSBERG
12.8.43 11-12

An, Кому: Марiон Прибєгемто

in:
куди:
куда: Воскресенка

Straße:
Вулаця:
Улица: ~~Гагін~~

Kreis:
Повіт:
Район: ~~Конотоп~~

Dienstpostamt oder Gebiet:
Область: ~~Сумы~~ Сумы

Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда: ~~Кнотоп~~

Zurück

Украіне

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Я получил твоє письмо 2X/ХІ закінчаю
очень благодарю. Отцу виписали отам
что вели дякує одежи вєть костюм
новий один старий обов тіжели робіти
Братинки Вобщим этого хватіл только
вєлиби як доставлять тобі к то вєл
очень хорошо бо Курик здорово зачал
дякси и вєс. Пропиши свої новости как
остальные мужики. Как урожай хозяйство
як навоє обращаютє внимаєнія, Ми
умиєти фрукта Ілля закрыль Мирон ужаєнна
Балимося. Стім досвидання Передаю и
целую Нещотко раз отцу Матюржєнку
Кулинця Галю Авраменку деток любимых
тако мадрі и передаю Кузму Василю Авраменко
пропишитє его долю Мартенко И Л

126

Absender:
Надавець:
Отправитель: Ilarion Martschenko
Woroneschtsa Burän
Konotop Sumy

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Iwan Martschenko

Ort: Landsberg (Warthe)
Lager- oder Firmen-Stempel
Lager Kesselstraße
Schließfach 108

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Письмо студенте 22 р. мій 43 р.
Здравствуйте дорогі мої
рідні тата, мама, брат
Гриша і Надя. Перш ніж
писати вам листа дозволь
вам передати свої
щиросердечні привіт
і пожелати тебе нем
кращого в вашій жизні, а
тодрше я хочу вам
сообщити, що і вам
в открытке помчи.

Zurück

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами

127

An, Кому: Maztschenko Pavlo.

in: Україна Бимско обл.
куди:
куда:
Straße: Lebedinskogo raiona
Вулаця:
Улица:
Kreis: selo Mezhirichi obl.
Повіт:
Район: Україна
Dienstpost-
amt oder Сумська обл. Лебедин
Gebiet:
Область: ньского р/н. с. Межи
Arbeitsamt: Межирич 2 гостн.
Уряд праці:
Бюро труда: Маренко Павло
Олександрович.

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

ла, за которі дуже дякую. Дорогі мої рідненькі
живу я хорошо. Я вам вислала 2 фотокарто-
чки ну правди не дуже вдалі, но нічого. Дорогі
мої рідненькі я получила від тьоті Марусі ли-
сьмо вона мали писали, щоб я написала у Гайворон
тієм Грині Зубку ну адресса не написали. Я вас про-
шу опишіть мене, як уродив садок, чи уродила
клубника, чи дома жива вона, в общім опи-
сувати мені усі новости. Дорогі мої рідненькі, пи-
шіть мені як проживає тьотя Марфуша, ба-
бушка. За мною не журіться я живу хорошо,
ожидайте мене скоро, ну на цьому кінчаю пи-
сати передавайте усім родичам і близ-
кім привіт. Цілую вас нецілонько раз вашка
дочка Муся. Еще раз цілую вас ваша
Муся. Прошу мамочки і тапочку надіс

128

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Maria Martschenko
Berlin-Marienfelde
Lager R.L.3
Baracke №4
Zimmer №5/3

Ort:
Lager- oder Firmen-Stempel

Absender: Chorschenko Maria
Надавець:
Отправитель: Хорченко Марія

Lager „Drachensee II"
Kiel
Rendsburger Landstr. 199/205

Лист пущено 1 вересня 43р.

Здоровіть дорогіє родітелі Мама, Наталка, Галя, Люба, і маленькі, і моя хрещениця Наташка, Мої родітелі дорогіє вперадо вам свій привіт і бажаю хорошої жизні. Мамо і Наталка, сповіщаю, що я насвогоднішній день жива, сповіщаю що я одну открітку послала, а це друга. Мамо сповіщаю

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда писать латынскими буквами

KIEL 1 14.9.43 24

6 6 DEUTSCHES REICH

An, Кому: Дмитрі Chorschenko
in:
куди: Україна
куда:
Straße:
Вулаця: Dorfstr. Schewtschenko
Улица:
Kreis:
Повіт: Ochtarka
Район:
Dienstpostamt oder Gebiet: Sumskaya
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

вам що я нахожусь в городі Кілі це город великий від вас він 3500 км. Мало я вам в мій открытці описувала все незнаючи получите. Ми нас дилися в 4 в одні кімнаті Марушка, Марусь Б. і Дуська. Мало тій дають нам 2 кг. хліба на тдень і звічу супу дуже хорошого. Мамо і тату сповіщаю що я дуже поправилася як Галина кур Мамо і тату мої родителі в мене здоровя стало як в мого батенька, лишки трох приболіла і попала в больницю і пролежала 10 днів а січас роблю, роблю я на хвабрику сакмольоїк Мамоша і папаша прошу вас дуже як що можна то вишлайте посилку сюди можно слать по 250 гр. у пакуночку таких пакуночок можно і 20 вишлить хоч сухарів хоч корженків що можно. Родителі сповіщаю, що я тут побачила сестричку Таню Гончаренко, що в неї мати слепенька, вона часто їзде і гостинці везе, її муті дуже харашо перекажіть мамі. Тату незабудьте його чоловіка що лежав на печі, казав батьк вибивае, і як я була на гостинці 2 дні і хорошо було. Дорогіє родителі пишіть письма незабувайте мене болше в чужі країні Досвідання дорогенькі передавайте від мене привет. Дуні і дорогенькам пишіть які новостічки кого взяли в германію.

Ваша дочка Маруся Харченко.

130

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Charschenko Maria

Lager Drachensee F

Kiel

Ort:
Lager- oder Firmen-Stempel

Postfach 329

131

Absender:
Надавець:
Отправитель: Мачуленко М.
Henry a. d. Lieg
Lager auf dem Friedh.

Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці писати латинськими буквами
Район, область і бюро труда писать латинскими буквами

6 6
DEUTSCHES REICH

Пишемо листа 26 VIII 43 р.
Письмо із-весно от кого
от вашой сестрички
Маруєї до своєї рідненької
сестрички Вері добрий
день много уважаємо
сестричко спішу пересла-
ть вам от свого много
скучного серця воздушно
сердечное привіт і собі

An, Кому: Danilowu Nikolai

in:
куди: Україна
куда:
Straße:
Вулаця: Ясенова Вишна
Улица:
Kreis:
Повіт: Тарта пезкіе
Район:
Dienstpostamt oder Gebiet:
Область: Вишка
Arbeitsamt:
Уряд праці: Смородіна.
Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

цоя на которо чие жива здорова чого й вам
желаю найлучше усьпі у вашой достойной
жизні дорогая моя сестричко Варя передає
привіт від тяня усіх рідних і знакомих
і подругам і усем бо за усіма я скучаю що
можу вам передать Варя я на вашу
открытку посилаю у мене є открытку я уже
тепера надіжней пишу уже я узнаю
що ви на которой чие живі Варя я не
можу тібе передать моя сестричко як я
скучаю за вами чі я дожидуся щоб хоча
на один часок ти до тетичка нам з
вами хоча один часок з вами поговорить
воно уже і году бі я дожилась щобуся своїх
набовіних оу свого сердечка розказать.

132

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Matthehenko Mar
Hennef od Sieg
Jager auf dem Dieck

Ort: Deutschland.
Lager- oder
Firmen-
Stempel

Absender: Матвієнко м.
Надавець:
Отправитель: Heimfeld bei
Lager: Hamburg

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами.
Район, область й бюро труда
писать латинскими буквами.

133

Привіт з Унтячіш на
украйну свой из фому
доброго здоровя много
уважаемая сестричка
тато і Ганна і мама
передають вам від
свого щирого серця
много уважаемой
і николи не забуваемо
привіт і жиграш-вам

An, Кому: Матвієнко Іван.

in:
куди: Ukraina
куда:

Straße:
Вулаця: Аленодорівка
Улица:

Kreis:
Повіт: Грозяанезкіе
Район:

Dienstpostamt oder Gebiet:
Область: Sumska.

Arbeitsamt:
Уряд праці: Smorodina
Бюро труда:

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

напишуть усьмо у вашои дотешньои жизни
я хоча од вас не получаю листа но у
моєї сестрички пишуть узнаєм що ви щез
на которои гне жеть і не забуєте протеще
я вам посилаю листа на которои жду
ответ з не тірящєм хоча я точно
не узнаєм чи жуєз доте но ви должні
по получению мого листа должні усьо
описать подробно щоб я узнала ваше
не надто завидное положення усьо ви
щоб писали на яких основаняхе проходи
ваша дотешняя жизнь і що прошу вас
перядавать усем отцем привет і прошу
пишіть пошвидше ответ і привет Кат
коростієві і всем і жеміт жду ответ

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

134

An, Кому: Matschenko Petr
Hennef a. S. Freg
Lager auf dem Dieck.

Ort:
Lager- oder Firmen-Stempel
Deutschland.

Absender:
Надавець:
Отправитель: Martschenko Marija

Ab

Bagatstempel mit genauer postalischer Angabe: ~~Gemeinschaftslager~~ Schönberg i. Holst.

9/VIII-1943 Од извесної вашої подруги до извесних своїх подруги Паші. Коли письмо писать то треба добрий день сказать. В первих строк письма я сообщаю що я пока жива, а вам желаю як найкраще пережить цей період на рідній україні. Я вам мої вірні подруги пишу через велике простран ство –

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці писати латинськими буквами
Район, область і бюро труда писать латинськими буквами

SCHÖNBERG (HOLST.) 9 8 1943

6

135

An, Кому: Pasko Paraska Ан.

in:
куди: Ukraïna.
куда:
Straße:
Вулиця: dorf Fowsta.
Улица:
Kreis:
Повіт: Nedrigailow
Район:
Dienstpostamt oder Gebiet:
Область: Sumska
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

Zurück

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

свій маленький чистосердечний привіт. тобі Паша і тоїй
сімї і передаю дівчатам Нані, Олі, Галі і всім дівчатам і
хлопцям і передайте К. М. і ~~Івасю~~ передайте татові і мамі
і рідненькому Браточку Васі передавайте всім сусідам і родич
Я вам повід. що ми у 5ти вересні їхали 7 сут. і живимо ми в горо
Шумберг на півострові Балтійського моря живимо ми в лагерях робота
неважка земляна робота ну різко і хороша день малий годують на тиждень 2к хліб
150гр. маргарину і Уран і вечері кофе у обід суп. від Шуки, сплю на кровать
матрас, одіялів 2. простінь і підодіяльник. Ми робимо 10часів із 7ч. до 6ч.
а 1½ час обід. Я посилала дядку открітку. так пишіть чи получ
чи од Миколи є одкритка Як є так адрес напишіть. Паша пиши
які у вас новості чи нікого незабрано після мене і припиши про К.М.
пишіть як живуть тато і матонка і вася пишіть все. писать кінець.
Досвідання п. М. М. Ф. Нуш Марія Паша пиридало тобі поклон і пиридо
Івану від мене чистосердечний привіт і всі сімї Паша напиши чі дала
Нан і як він произ пріпиши все ясно ясно зним до свідання

136

Absender:
Надавець:
Отправитель: Paraska Pasko Ukrain
dorf Towsta
Nedrigailow
Obl. Sumska.

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Martschenko
Mariza.

Ort:
Lager- oder Firmen-Stempel

Gemeinschaftslager
Schönberg i. Holst.

Absender: Maria Martschenko
Надавець:
Отправитель: Königsfeld üb. Rochlitz
Sachsen / W. Martin.

Lagerstempel
mit genauer
postalischer Angabe

Дяже. Завтра як добре
діятеметься то будем косить
жито моя робота окла-
дать снопи на возі.
Живеться мені нічого, одно
дужее скучно за домом і
найбільше за братиком Колю
і за всіма. З тим кінчаю
Бувайте всі наші здорові
Хай вам Бог помагає. Дасобаченко
Прошу не забувайте пишіть відповідь
писма М. Мартченко. Слава Україні!

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами.
Район, область и бюро труда
писать латинскими буквами.

Ап. Кому: Martschenko Filip
in:
куди: Basiurka
куда:
Straße: Ch. Pschintschen
Вулаця:
Улица:
Kreis: Smelai
Повіт:
Район:
Dienstpost-
amt oder Sumsk.
Gebiet:
Область:
Arbeitsamt: Romny
Уряд праці:
Бюро труда:

Zurück

197

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

1 серпня 1943 року. Добрий день дорогі родителі Тато, Мама і братіки. В первих рядках Мого листа повідомляю що я поки що до цього часу жива здорова того і вам всім бажаю і передаю я свій козацький привіт та низенько кланяюсь Татові Мамі і братікам Яші і Колі. Та бажаю я вам всім здоровя і щастя від Бога та скорого побачення зо мною. Повідомляю що я роблю в того самого хазяїна. Зараз тут жнива. В цього хазяїна де я роблю вже скончено косить. Цього року не так то трудно жнива на багато було вязать, через те що нашого хазяїна не мав вдома то другий помагав і покосив ввесь хліб тою машиною що сама

138

Absender:
Надавець:
Отправитель: Martschenko Filip
Basiurka ch. Pschintschen
Smelai. Sumsk. Romny.

Postkarte
(Antwort)
Відповідь до Німеччини
Ответ в Германию

An, Кому: Maria Martschenko
Königsfeld

Ort: üb. Rochlitz /Sachsen
Lager- oder Firmen-Stempel

bei Bauer W. Martin

Absender: Duisburg Hochfeldt
Manesmannröhren Werke
Lager „Dora" Arbeiter
Postkarte
mit Antwortkarte

DEUTSCHES REICH

DEUTSCHES REICH

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

9 августа 1943 года

Добрый день наши
родные, Тетя Маня,
и братик Altyrik.
Ваши четыре откры-
ки получили 13-14/II
которыми очень обрадова-
лися. Так, как я не
думал что вы мо-
жете получить пи-
мо.(я думал непра-
вильный адрес.

Украина
Stadt Lebedin
Sumy Gebiet
Lutow Gasse Nr 13
Martschenko Iwan.

Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

У воскресенье, приходя с ночной смены мы спим до 12 ч. кушаем и идем гулять, купаться на Рейн, или по мороженое. Приходя с гулянья ужинаем и после 9 часов танцы. Играю и я. На второе воскресенье приходится работать 16 часов с 2 дня до утра. Но работы меньше чем всегда, так что много свободного времени. Очень печально что многие родители не знают судьбу своих ~~б~~ родных. Жену Шаповаленка я постаралось найти через бюро розысков, и вышлю вам адрес. Жизнь сейчас лучше чем прежде кроме субботы и воскресенье имеем свободный выход и в другие дни. Папа. если можете вышлите посылку с табаком. Крепко целую Коля

140

Absender: Lebedin Sumy Gebiet
Lutow Gasse 13
Wohnort (auch Zustell- oder Leitpostamt)
Martschenko Iwan Ismat.
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

Postkarte
(Antwortkarte)

Duisburg Huckingen
Mannesmannröhren Werke
Lager „Dora"
Ostarbeiter 90381
Straße, Hausnummer, Gebäudeteil, Stockwerk oder Postschließfachnummer

141

Absender: Marzchenko
Надавець: Michail.
Отправитель:

Lager Talbrücke
Lagerstelle
mit genauer
postalischer Angabe
Gotha (Thüringen)

Ab

Письмо отмарченка
Михайла здравствуй
дорогая Ольгена Ирина
Осиповна получим
з отвас открытку
закоторою щиро
дякую щитаю що
ви обомне незабываєте
передаю щирый привет
щира вита воводи
бори и внуку воводи

Postkarte
mit Antwort

Назву області, повіту і уряду праці
писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда
пишеть латинскими буквами

Ruhwald

Ан, Кому: Марченкові. Ирині Осип.
in:
куди: ст. Боратин
куда:
Straße:
Вулаця: хутор „Новгороськи
Улица:
Kreis:
Повіт: Trostjanez
Район:
Dienstpost-
amt oder Sümskaja
Gebiet:
Область:
Arbeitsamt: Trostjanez
Уряд праці:
Бюро труда:

6 6
DEUTSCHES REICH
GOTHA 12
31.8.43 5-11
9

Deutlich u. auf der Linie schreiben! Пиши виразно і тільки на лініях! Пиши ясно и только на линиях!

Дорогая жена ты пишешь что забрали
гамно на пищи когда теперь ты пишешь
что забрали все дома нашли кто
забрал и почему получала ты посылки
или нет нашли где ребята сестрыни
ся работали здесь работает Конвенц
Александр с. сыном Карпенко Сергей
что передай: поклон его что он тоже в.
германии новгородский григорий захар.
тебе низко передай всем соседям
привет особенно Ганку и его жене и
сиротку Федора Сергеевичу и его жене
доживать здоровья жена и дети
все не лишайтесь новостями
твой муж. Мартенко Михаил. 23/VII

Absender:
Надавець:
Отправитель:

Postkarte
(Antwort)

Відповідь до Німеччини

Ответ в Германию

An, Кому: Marsrchenko Michail.

Lager Laibrüde
Gotha (Thüringen)

Ort:
Lager- oder Firmen-Stempel

142

Absender: Мачтзиенко Евгения
Надавець:
Отправитель: Гаачвчійский 2
Чадин
Lagerstempel mit genauer postalischer Angabe Wiesinstraße.
8/IX-43 г.

Добрий день или вечер дорогая моя мамочка и папочка и брамочик Ваш. Во первых строках своего письма сообщаю, что я пока да жива и здорова того и вам желаю у вашей домашней жизни. Дорогая моя мамочка что вы на меня так рассерчали

Postkarte
mit Antwort

Назву области, повіту і уряду праці писати латинськими буквами
Район, область и бюро труда писать латинскими буквами

Кому: Мачтзиенко
in: Максім. Украина
куда:
Straße: Дорф Красітзика
Вулаця:
Улица:
Kreis: Середино-Буда
Повіт:
Район:
Dienstpostamt oder Gebiet: Римской
Область:
Arbeitsamt:
Уряд праці:
Бюро труда:

6 SAARBRÜCKEN 8.9.43 DEUTSCHES REICH

Deutlich u. auf der Linie schreib… Пиши ясно и только на линиях!

что я вам сде… Что вы нехочите
лие и ловчуа … В этой открытке
я вам высылае… свою фото. Своей
любимой и род… ной маленькой
На долгую и и… забуду тебя на-
мять. Когда я м… в чужой и да-
лекой стране. И это выполн
своему родимо… Братику Вам
Чтие маленька… скоро вам год
как я невыжу в… От какой мчас
тами Вам сте… прошу вас малень
ка, что недавайте школу своих открыток. А пишите
мне. А то мне очень тяжко и обидно, что вы отдалеи
Кому зря мои открытки. Я за несколько месяцов
году от вас открытку. В получу а то нетишие. Сколько я
тебе посылаю. Что пока маленька дальнедешь. году от в